

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Právnická fakulta

Radek Novotný

Průběh valné hromady akciové společnosti

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Daniel Patěk, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Akademický rok 2013/2014. Datum uzavření rukopisu 20. 6. 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 26. 6. 2014

Radek Novotný

Poděkování

Rád bych poděkoval JUDr. Danielu Patěkovi, Ph.D. za vedení mé práce, cenné připomínky a rady.

Obsah

Úvod.....	4
1. Akciová společnost.....	6
1.1. Pojem a právní úprava	6
1.2. Orgány akciové společnosti.....	8
1.2.1. Pojem orgánů akciové společnosti.....	8
1.2.2. Dualistický systém vnitřní struktury společnosti.....	9
1.2.3. Monistický systém vnitřní struktury společnosti.....	10
1.3. Valná hromada jako nejvyšší orgán společnosti.....	11
2. Svolávání valné hromady.....	13
2.1. Rozhodnutí o svolání valné hromady	13
2.2. Důvody svolání valné hromady.....	15
2.2.1. Uplynutí času	15
2.2.2. Žádost akcionáře	16
2.2.3. Úpadek společnosti.....	18
2.2.4. Jiné zákonem stanovené důvody.....	19
2.3. Subjekty oprávněné svolat valnou hromadu.....	20
2.3.1. Představenstvo či jeho člen.....	20
2.3.2. Dozorčí rada.....	21
2.3.3. Kvalifikovaní akcionáři	23
2.4. Proces svolávání valné hromady.....	23
2.4.1. Rozhodný den	23
2.4.2. Pozvánka na valnou hromadu.....	25
2.4.3. Publikace pozvánky na valnou hromadu	26
2.4.4. Obsah pozvánky na valnou hromadu.....	28

3. Účast na valné hromadě.....	30
3.1. Právo účastnit se valné hromady	30
3.1.1. Účast osobní.....	31
3.1.2. Zastoupení akcionáře na valné hromadě.....	32
3.2. Listina přítomných.....	35
3.3. Povinná účast na jednání valné hromady a účast třetích osob.....	36
3.4. Usnášeníschopnost valné hromady.....	37
4. Procedurální otázky průběhu valné hromady	39
4.1. Místo a čas konání valné hromady	39
4.2. Pořad jednání valné hromady	40
4.3. Volba orgánu valné hromady.....	42
4.4. Další akcionářská práva vázaná na jednání valné hromady	44
4.4.1. Právo na vysvětlení na valné hromadě	44
4.4.2. Právo podávat návrhy a protinámry.....	46
4.4.3. Protest	48
4.5. Zápis z jednání valné hromady	49
5. Hlasování a rozhodnutí valné hromady	51
5.1. Hlasování na valné hromadě.....	51
5.2. Počet hlasů potřebný pro přijetí rozhodnutí.....	53
5.2.1. Kvalifikovaná většina	54
5.2.2. Kumulativní hlasování.....	56
5.3. Rozhodnutí valné hromady.....	57
Závěr	59
Seznam zkratk	62
Prameny	63
Monografie:	63

Články:.....	64
Internetové zdroje:	65
Soudní rozhodnutí:.....	65
Shrnutí – Průběh valné hromady akciové společnosti	67
Summary - The course of the general meeting of a joint-stock company	68

Úvod

Tématem této práce je průběh valné hromady akciové společnosti. Valné hromady představují v životě každé akciové společnosti pravidelnou událost, jedná se ovšem o událost zásadní důležitosti, neboť právě na valné hromadě dochází k rozhodování zásadních otázek jejich fungování. Na předkládané téma je možné, v návaznosti na zvolený přístup, nahlížet z několika úhlů pohledů. Vzhledem ke komplexnosti a složitosti právní úpravy akciové společnosti, ať už na úrovni národní, či na úrovni evropského práva. Současně se zohledněním bohaté rozhodovací činnosti soudů, v otázce právní praxe valných hromad, by i mnohem obsáhlejší práce byla nedostačující pro úplné obsažení všech možných aspektů a kontextů tohoto tématu.

Je všeobecně známým faktem, že právní úprava obchodního práva, a tedy i úprava akciové společnosti, byla v nedávné době podrobena rozsáhlým změnám v souvislosti s rekodifikací soukromého práva. V návaznosti na tento fakt jsem se rozhodl pojmout zvolené téma v širším kontextu a do tématu průběhu valné hromady akciové společnosti zařadit i otázku jejího svolávání. Domnívám se totiž, že svolávání a průběh valné hromady jsou otázky, které od sebe nelze jednoduše oddělit. Řádně svolaná valná hromada je esenciálním předpokladem, pro to, aby se následně mohla valná hromada konat a současně platně rozhodovat otázky svěřené jí do působnosti.

Na následujících stranách bych se tedy pokusil, v návaznosti na novou právní úpravu, popsat průběh valné hromady akciové společnosti, včetně otázek s ním souvisejících, v režimu ZOK, a to od procesu jejího svolávání, až do vydání rozhodnutí. V případě zásadnějších změn, či problematických pasáží, se vždy pokusím krátce upozornit stav v rámci předchozí úpravy ObchZ. Vedle toho bych chtěl využít bohaté judikatury vztahující se k tématu, a v případě její použitelnosti, na související rozhodnutí vždy odkázat.

Předkládaná práce je rozčleněna do 5 kapitol. V úvodní, obecné kapitole, se krátce pokusím vymezit pojem akciové společnosti včetně její právní úpravy. Vedle toho bude obsahovat nastínění složení a vztahů orgánů společnosti v režimu ZOK, s vymezením významu valné hromady. Druhá kapitola již půjde k samému meritu věci a bude obsahovat popis svolávání valné hromady. A to jednak z hlediska oprávněných subjektů a důvodů, které je k takovému kroku opravňují. Poté z hlediska publikace informací o jejím konání, tedy z hlediska pozvánky na valnou hromadu, kdy pozvánka

bude nahlížena z hlediska jejího povinného obsahu a rovněž z hlediska forem její publikace.

Zbývající tři kapitoly budou věnovány samotnému průběhu valné hromady. Ve čtvrté kapitole budou řešeny otázky vztahující se k zásadní problematice účasti akcionáře na valné hromadě. Budou rozebrány možné formy účasti akcionáře na valné hromadě, spolu se zachycením jejich účasti v listině přítomných. V návaznosti na to pak bude řešena otázka s účastí akcionáře úzce související, a to otázka usnášeníschopnosti valné hromady. Poslední část čtvrté kapitoly bude věnována problematice účasti osob od akcionářů odlišných.

Pátá kapitola bude rozebírat „procedurální otázky“ související s průběhem valné hromady. Budou popsány předpoklady důležité pro účast akcionáře, jako místo, datum a čas jejího konání, problematika otázek zařazených na pořad jejího jednání. Spolu s tím budou vymezeny akcionářská práva vztahující se k průběhu valné hromady, vyjma práva hlasovacího, kterému bude věnována kapitola poslední. Vedle toho se bude tato část věnovat orgánům valné hromady a jejich volbě a konečně zachycení průběhu valné hromady v zápise z jednání.

Závěrečná část práce se bude vztahovat k cíli, ke kterému celé konání valné hromady směřuje, tedy k přijetí rozhodnutí valné hromady v otázkách zařazených na pořad jejího jednání. Akcent bude věnován především procesu hlasování, tedy problematice spojené s hlasovacím právem akcionáře a kvórem potřebným k přijetí rozhodnutí valné hromady. Krátce pak bude vedle toho vymezená nová možnost tzv. kumulativního hlasování. Samotné usnesení valné hromady, vzhledem k tomu, že se jedná o téma, které by samo o sobě vystačilo na práci celou, bude načrtnuto pouze z hlediska pojetí jeho povahy a náležitostí v režimu ZOK.

1. Akciová společnost

1.1. Pojem a právní úprava

V návaznosti na rekodifikaci českého civilního práva doznala oblast úpravy obchodního práva určitých změn. Do pozice základního soukromoprávního předpisu se dostal NOZ, s tím, určité oblasti práva soukromého jsou upraveny předpisy zvláštními. Úprava obchodních korporací a družstev byla nově svěřena ZOK. Přičemž platí, že ZOK je úpravou speciální, což činí právní úprava NOZ subsidiárně použitelnou. Právní úprava NOZ se tedy použije vždy, pokud bude ZOK úpravu určitých otázek postrádat. Z logiky věci jsou zásadními především ustanovení NOZ upravující právnické osoby a korporace.¹ Jistou výjimkou z principu subsidiarity jsou ustanovení NOZ o spolcích, které se dle § 3 odst. 1 ZOK použijí pouze v případě, že tak ukládá ZOK.

Pokud jde o akciové společnosti, obsahuje ZOK jak úpravu obecnou vztahující se na všechny obchodní společnosti, tak úpravu zvláštní - úpravu akciových společností. Speciální úprava akciových společností se nachází v hlavě páté ZOK.² Úprava předmětné hlavy ZOK je rozčleněna na 7 dílů, v pořadí: Obecná ustanovení, Založení společnosti, Akcie a jiné cenné papíry vydávané akciovou společností, Práva a povinnosti akcionáře, Orgány společnosti, Změny výše základního kapitálu, Likvidace akciové společnosti. Vzhledem k zaměření této práce, je zvýšená pozornost věnována dílu pátému, oddílu druhému-valná hromada, tedy úpravě § 398 až 434 ZOK. Vedle ZOK můžeme právní úpravu týkající se akciových společností nalézt i v jiných speciálních právních předpisech, například v zákoně č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev či v č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů. Určité druhy společností jsou pak navíc regulovány zvláštními zákony, většinou v návaznosti na svůj specifický předmět podnikání, který vyžaduje v některých ohledech právní úpravu odlišnou od výše vymezené obecné právní úpravy akciových společností.³

Při pokusu o definování akciové společnosti můžeme využít její zařazení hned do několika skupin. Akciová společnost je, pokud půjdeme od obecného ke

¹ Viz §118 až 213 NOZ.

² Viz § 243 až 551 ZOK.

³ Např. zákon č. 21/1992 Sb., o bankách; zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a fondech; zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví; zákon č. 477/2001 Sb., o obalech.

konkrétnímu, právnickou osobou, obchodní korporací a konečně kapitálovou obchodní společností. V nejširším smyslu je tedy akciová společnost právnickou osobou, tak jak ji upravuje NOZ,⁴ jedná se tedy o subjekt, který má právní osobnost dle § 15 NOZ, přičemž NOZ definuje právnickou osobu jako „organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná“.⁵ Podskupinou právnických osob jsou pak korporace, dle § 118 NOZ právnické osoby tvořené společenstvím osob. Obchodní korporace jsou pak ZOK děleny na obchodní společnosti a družstva,⁶ přičemž obchodní společnosti jdou dále děleny na osobní (veřejná obchodní společnost a společnost komanditní) a společnosti kapitálové (společnost s ručením omezeným a akciová společnost). Primárním dělicím prvkem mezi osobní a kapitálovou společností je ručení společníků, zatímco u osobních společností ručí všichni, či alespoň někteří společníci solidárně, neomezeně a celým svým majetkem, u společností kapitálových neručí buď vůbec, nebo je jejich ručení omezeno. Další rozdíl pak můžeme nalézt v míře osobní účasti společníků na řízení společnosti, povinnosti účastnit se podnikání společnosti přesně určeným majetkovým vkladem a v dopadu ukončení účasti společníka na společnosti.

Zákonnou definici toho co je akciovou společností přináší § 243 odst. 1 ZOK, dle něhož jde o společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií. Zde se jedná o definici vycházející z původní úpravy § 154 odst. 1 ObchZ, kdy jedinou změnou je odstranění požadavku na určitou jmenovitou hodnotu takových akcií. Jedná se o změnu, která je reflexí zavedení možnosti vydávat tzv. kusové akcie.⁷

Při vysokém stupni zjednodušení lze tedy říci, že akciová společnost je nejryzejším představitelem kapitálových obchodních společností, přičemž se jedná o společnost vhodnou pro akumulaci velkého objemu kapitálu. Společníkem - akcionářem je osoba, jež vloží do společnosti určitý majetkový vklad, přičemž tento vklad nemůže za trvání společnosti ze společnosti vyjmout. Na druhou stranu ale akcionář neručí za dluhy společnosti svým majetkem a to ani ve výši nesplaceného vkladu. Každá akcie představuje jeden podíl ve společnosti, proto je, na rozdíl od osobních společností,

⁴ Viz § 118 až 213 NOZ.

⁵ Viz § 20 odst. 1 NOZ.

⁶ Viz § 1 odst. 1 ZOK, hlavním rozdílem je, že družstva nejsou typickými podnikatelskými subjekty, mají neuzavřený počet členů a tudíž flexibilní výši základního kapitálu.

⁷ Viz § 257 ZOK - akcie které nemají jmenovitou hodnotu a představují stejné podíly na základním kapitálu.

možno vlastnit podílů několik. Dalším typickým rysem akciové společnosti je, že akcionáři mohou svůj vliv na řízení společnosti vykonávat pouze zprostředkovaně, prostřednictvím určeného orgánu společnosti - valné hromady.

1.2. Orgány akciové společnosti

1.2.1. Pojem orgánů akciové společnosti

Obchodní korporace jsou obvykle společenstvím skládajícím se z více osob, ať už fyzických či právnických. Jedná se tedy často o složité entity, u kterých je k jejich řádnému fungování nezbytné, aby byly vytvořeny určité vnitřní organizační jednotky, tedy orgány společnosti. Uvnitř těchto orgánů pak dochází k rozhodování a nahrazování vůle společnosti, přičemž orgány ji následně projevují navenek a vykonávají další zákonem a stanovami uložené úkoly. Obecně ZOK rozeznává tři typy orgánů obchodních korporací. Orgán nejvyšší, do jehož působnosti patří rozhodovat o nejdůležitějších záležitostech společnosti. Orgán kontrolní, který, jak už napovídá jeho název, vykonává kontrolní činnost a orgán statutární, zastupující společnost navenek.⁸ V rámci úpravy jednotlivých druhů obchodních korporací pak ZOK stanovuje, jaké orgány mají být danou korporací zřízeny, jaká je jejich působnost, složení a způsob rozhodování. Možnost vytvářet další orgány, nad rámec obecné úpravy ZOK, může být zakotvena též v zakladatelském právním jednání a v určitých případech zvláštním zákonem.⁹

Specifikem orgánů akciové společnosti je jejich podstatně podrobnější zákonná úprava,¹⁰ než jakou ZOK obsahuje ohledně orgánů ostatních obchodních společností. Potřeba takovéto komplexnější úpravy vychází z výše naznačené podstaty akciové společnosti, především z povahy účasti akcionářů ve společnosti a způsobu jejich ručení. Jejím základem je potřeba zvýšené ochrany jak akcionářů, tak třetích osob a zajištění řádného fungování často povětšinou velkých společností s rozsáhlým majetkem.

Podmínkou existence a fungování akciové společnosti, je tedy nezbytné ustavení zákonem stanovených, obligatorně zřizovaných orgánů společnosti. Právě struktury

⁸ Viz §44 ZOK.

⁹ Subjekty veřejného zájmu viz §2 písm. m) zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech.

¹⁰ Srovnej ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo. Akciová společnost*. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, s. 217. ISBN 8073571641.

orgánů akciové společnosti se týká jedna ze zásadních změn, které přináší ZOK, kdy nově nabízí obligatorní možnosti volby vnitřní struktury společnosti. Zakladatelé společnosti, případně u již existujících společností akcionáři, tak mohou volit mezi vnitřní strukturou monistickou a dualistickou,¹¹ tedy mohou porovnat výhodnost obou řešení pro společnost a následně jednu z možností zakotvit ve stanovách, jejichž obligatorní náležitostí je dle § 250 odst. 2 písm. f) ZOK volba systému vnitřní struktury společnosti. Úprava ObchZ žádnou možnost volby nepřipouštěla a umožňovala užití systému pouze dualistického. V případě, že z textu stanov není jasné, který systém vnitřní struktury společnosti byl zvolen, stanovuje ZOK v § 396 odst. 3 nevyvratitelnou právní domněnku volby systému dualistického. Pokud by nastala situace, že stanovy budou volbu systému úplně absentovat, měl by být zápis samotné společnosti nebo zápis změny její vnitřní struktury do obchodního rejstříku zamítnut či odmítnut.¹² Společným rysem obou systémů vnitřní struktury společnost je pak existence valné hromady, jakožto nejvyššího orgánu, s působností k nejdůležitějším rozhodnutím.¹³

1.2.2. Dualistický systém vnitřní struktury společnosti

Dualistický systém vnitřní struktury společnosti je, jak již vyplývá z jeho názvu, postaven na rozdělení působnosti řídicí a kontrolní mezi dva různé orgány společnosti. V takové akciové společnosti je pak dle § 396 odst. 1 ZOK, vedle valné hromady, zřízen zvláštní orgán řídicí a zvláštní orgán kontrolní, respektive představenstvo a dozorčí rada. Představenstvo pak představuje statutární orgán společnosti, tedy orgán, zastupující společnost navenek, který činí vše co zákon či stanovy neukládají orgánu jinému, výslovně pak § 435 ZOK svěřuje představenstvu tzv. obchodní vedení společnosti,¹⁴ přičemž se jedná o pojem zákonem blíže nevymezený, při jehož definici je nutno vycházet z nauky a judikatury.¹⁵ Dozorčí rada je pak orgánem vykonávajícím činnost kontrolní, a to tak, že dohlíží na výkon působnosti představenstva a vlastní činnost společnosti.¹⁶ Pokud stanovy neupraví jinak, jedná se v obou případech o kolektivní orgány se třemi členy volené valnou hromadou.

¹¹ Viz § 396 odst. 1 a odst. 2 ZOK.

¹² Srovnej DĚDIČ, Jan a Jan LASÁK. Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky (1. část). *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 3, s. 66.

¹³ Srovnej ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo. Akciová společnost*. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, s. 218-221. ISBN 8073571641.

¹⁴ Viz § 163 až 165 NOZ, § 435 ZOK.

¹⁵ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 1 Odon 2/97, ze dne 30.4.1997.

¹⁶ Viz § 446 odst. 1 ZOK.

Právní naukou vymezený ryzí dualistický systém řízení společnosti, může být v různých právních řádech různě modifikován. V českém pojetí je tomu tak například právě u volby členů představenstva. Zatímco v klasickém dualistickém modelu volí členy dozorčí rady valná hromada a členy představenstva dozorčí rada, ZOK svěřuje, neurčí-li stanovy jinak, volbu členů představenstva valné hromadě. Dualistický model jen na našem území modelem tradičním a vzhledem k existenci nevyvratitelné právní domněnky v § 396 odst. 3 ZOK, lze považovat tento systém vnitřní struktury společnosti v české právní úpravě i nadále za svým způsobem prioritní. V zahraničí je tento systém typickým například pro právní řády Německa, Rakouska či Nizozemí.

1.2.3. Monistický systém vnitřní struktury společnosti

V klasickém pojetí monistického systému vnitřní struktury akciové společnosti je působnost řídicí i kontrolní svěřena jedinému orgánu,¹⁷ přičemž, až uvnitř tohoto orgánu dochází k určitému rozdělení obou funkcí. Monistický model je typickým zejména pro angloamerické právní prostředí a v kontinentálním právním prostředí se uplatňuje například ve francouzské právní úpravě akciové společnosti.

Monistický systém nicméně není v českém právním řádu úplnou novinkou, neboť možnost volby mezi monistickým a dualistickým systémem řízení akciové společnosti byla zavedena již zákonem č. 627/2004 Sb. o evropské společnosti, který byl přijat na základě nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 z 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE), z jejichž úpravy částečně úprava ZOK vychází, nicméně v určitých otázkách je diskontinuitní.

Čistě z jazykového hlediska navozuje v ZOK použitý pojem „*monistický systém řízení společnosti*“ zdání, že bude vedle valné hromady obligatorně zřízen orgán pouze jeden, jak je tomu například v právu unijním či ve státech, kde je tento systém tradičním. Český zákonodárce však v § 396 odst. 2 jako monistický systém označuje systém vnitřní struktury společnosti, kdy jsou zřízeny správní rada a statutární ředitel. Tedy orgány dva. Pokud nahlédneme na úpravu monistického systému řízení společnosti, zakotvenou v ZOK, optikou ryze pojatých systémů struktury společnosti, vyjde nám, že se v českém pojetí jedná spíše o jistou modifikaci systému dualistického. Při určitém zjednodušení lze říci, že se v naší právní úpravě tyto systémy neliší, jak je zvykem počtem orgánu, ale jen názvem orgánů, rozdělením jejich působnosti a určitou

¹⁷ Např. v USA rada ředitelů- *board of directors*, ve Francii správní rada - *conseil d'administration*.

možností kumulace působnosti obou orgánů v rukou jedné osoby.¹⁸

Základní vymezení působnosti jednotlivých orgánů společnosti v monistickém systému je upraveno v § 456 ZOK pomocí pouhého odkazu na právní úpravu systému dualistického. Přičemž, jak předeslal Jan Dědič, ve svých člancích k této otázce v *Obchodněprávní revue*,¹⁹ mohou se v otázce působnosti obou obligatorně zřizovaných orgánů, vzhledem k výše uvedené specifické modifikaci monistického systému a současně neskonalému vymezení působnosti orgánů, vyskytnout mnohé výkladové problémy.

Správní rada je, pokud stanovy neurčí jinak, orgánem tříčlenným, voleným valnou hromadou společnosti. Jedná se o orgán s rozsáhlým výčtem úkolů. Dle 456 odst. 2 ZOK představuje kontrolní orgán společnosti. Vedle toho jí náleží i část působnosti, kterou v jiných právnických osobách obstarává statutární orgán, zejména dle § 460 odst. 1 ZOK určuje základní zaměření obchodního vedení společnosti a poté dohlíží nad jeho výkonem. Dle § 460 odst. 2 ZOK je pak správní radě svěřena tzv. zbytková rozhodovací působnost, čímž činí zákonodárce výjimku z obecného pravidla § 163 NOZ, dle kterého náleží statutárnímu orgánu a tím svěřuje do působnosti správní rady i otázky zákonem výslovně nesvěřené valné hromadě. Druhým obligatorně zřizovaným orgánem je statutárním ředitel, který je individuálním statutárním orgánem, jemuž přísluší hlavně zastupování společnosti navenek a její obchodní vedení v rámci vymezeném správní radou.²⁰ Zákon v jeho případě umožňuje kumulaci funkcí, kdy předsedou správní rady a statutárním ředitelem může být jedna a táž osoba. Přesné vymezení působnosti jednotlivých orgánů, je nicméně, jak již bylo výše vymezeno otázkou značně problematickou, jejíž řešení by přesahovalo téma této práce.

1.3. Valná hromada jako nejvyšší orgán společnosti

Jak již bylo dříve předesláno, je valná hromada v souladu s § 44 ZOK bez ohledu na zvolený systém vnitřní struktury společnosti jejím nejvyšším orgánem. Z toho plyne, že v případě, kdy zákon hovoří o nejvyšším orgánu korporace, je tím u akciové

¹⁸ Srovnej DĚDIČ, Jan a Jan LASÁK. Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otazníky (1. část). *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 3, s. 65.

¹⁹ Srovnej DĚDIČ, Jan a Jan LASÁK. Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otazníky (1. část). *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 3, s. 65-71. a DĚDIČ, Jan a Jan LASÁK. Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otazníky (2. část). *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 4, s. 97-105.

²⁰ Viz §463 ZOK.

společnosti vždy myšlena valná hromada. Ve většině případů se jedná o obligatorně zřizovaný orgán společnosti, s výjimkou situace, kdy všechny akcie společnosti vlastní jediná osoba. V takové tzv. jednočlenné společnosti totiž vykonává působnost valné hromady v souladu s § 11 a 12 ZOK její jediný akcionář, který rozhoduje v otázkách, ve kterých by se jinak muselo být přijato usnesení valné hromady.²¹

Valná hromada je kolektivním orgánem tvořeným všemi společníky - akcionáři společnosti, tedy i těmi, kteří nejsou zrovna zasedání přítomni. Tento její rys sice není výslovně v zákoně vymezen, nicméně takový závěr lze dovodit z její právní úpravy, jakožto místa, kde akcionáři vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti a další práva s tímto související.²² Na valnou hromadu se vztahuje, s určitými omezeními, obecná úprava orgánů právnických osob dle § 151 až 160 NOZ, která je modifikovaná, jak zvláštní úpravou orgánů obchodních korporací v § 44 až 70 ZOK, tak jednotlivými roztroušenými ustanoveními ZOK vztahujícími se k nejvyššímu orgánu korporace, zvláštní úpravou valné hromady akciové společnosti v § 398 až 434 ZOK a v poslední řadě některými ustanoveními zvláštních zákonů.

Valná hromada, jak už to vyplývá z jejího postavení, jakožto nejvyššího orgánu společnosti, jehož prostřednictvím akcionáři vykonávají své právo podílet se na řízení společnosti, projednává strategické záležitosti přesahující běžné otázky jejího každodenního života. Ostatně, valná hromada je už z povahy věci, vzhledem k četnosti a délce jejího zasedání, vhodná pouze k rozhodování určitých zásadních otázek, nehledě na nákladnost jejího případného častějšího svolávání. Valná hromada, jakožto orgán kolektivní, rozhoduje o záležitostech svěřených do její působnosti ve sboru, většinovým způsobem.²³ Valná hromada akciové společnosti si nemůže, na rozdíl od valné hromady společnosti s ručením omezeným, atrahovat rozhodování otázek do její působnosti zákonem či stanovami nesvěřených. Z toho plyne, že valná hromada smí rozhodovat pouze o otázkách svěřených jí zákonem či na jeho základě stanovami společnosti.²⁴

Základní výčet záležitostí svěřených zákonem do působnosti valné hromady obsahuje ustanovení § 421 odst. 2 ZOK pod písmeny a) až p). Jedná se např. o

²¹ Srovnej DĚDIČ, Jan. K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*. 2011. roč. 3, č. 11, s. 332.

²² Srovnej ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CÍLEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 355. ISBN 9788074004803.

²³ Viz obecná úprava § 152 odst. 1 NOZ a § 156 odst. 1 NOZ.

²⁴ Viz § 421 odst. 3 ZOK.

rozhodnutí týkající se změny stanov, volby a odvolávání členů orgánů společnosti či důležitá ekonomická rozhodnutí v životě společnosti. Jak ale vyplývá z ustanovení § 421 odst. 2 písm. p) ZOK, jedná se o výčet demonstrativní a další ustanovení rozšiřující působnost valné hromady můžeme nalézt i na jiných místech ZOK,²⁵ nebo mohou být, za podmínky, že tím nebude porušeno některé z kogentních ustanovení ZOK, svěřeny akciové společnosti jejími stanovami. Je tedy na úvaze zakladatelů či akcionářů společnosti, které otázky nad rámec zákona svěří na úkor ostatních orgánů valné hromadě. Mimo výše uvedené mohou rozhodování některých otázek svěřit valné hromadě také jiné právními předpisy. ZOK sice výslovně tuto možnost neobsahuje,²⁶ ale za použití základních výkladových pravidel je nutné takový závěr připustit.

V souvislosti s vymezením pojmu valné hromady je třeba zmínit, že ZOK opouští terminologické rozlišování na řádnou a mimořádnou valnou hromadu a zůstává pouze dělení na valnou hromadu řádnou a náhradní. Jedná se ale o změnu čistě terminologickou, neb dle důvodové zprávy nemělo terminologické rozdělení valného právního významu²⁷.

2. Svolávání valné hromady

2.1. Rozhodnutí o svolání valné hromady

Valná hromada ze své podstaty není stále zasedajícím orgánem,²⁸ ale schází se pouze z určitého důvodu, kterým může být uplynutí určitého vymezeného času, nebo naopak náhle nastalá potřeba. Přitom právě její řádné svolání je jedním ze základních předpokladů k tomu, aby valná hromada mohla proběhnout a rozhodovat otázky svěřené jí do působnosti. Jak již bylo dříve vymezeno, dochází na jejím zasedání k rozhodování nejdůležitějších otázek fungování společnosti. Procesu jejího svolávání je tudíž třeba věnovat zvýšenou pozornost, neboť případné pochybení v jeho průběhu může mít v krajním případě za následek neplatnost všech usnesení na takové valné hromadě

²⁵ Např. § 51 odst. 1 ZOK - pokyny týkající se obchodního vedení, § 301 ZOK - rozhodnutí o nabytí vlastních akcií, § 422 ZOK - volba funkcionářů valné hromady atd.

²⁶ Jak činí například u vymezení působnosti valné hromady společnosti s ručením omezeným.

²⁷ Srovnej Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech. [online]. [cit.2013-10-25]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.

²⁸ Srovnej ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo. Akciová společnost*. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, s. 221. ISBN 8073571641.

přijatých. Obecně lze za svolání valné hromady považovat všechny kroky svolatele²⁹ učiněné vůči společníkům, tak aby se valná hromada mohla v určitém termínu a místě konat.³⁰ Jedná se o poměrně složitý proces, který může, hlavně v případě velkých akciových společností, zabrat i několik měsíců. Valná hromada ale nemůže být svolána kdykoli a kýmkoli, nýbrž pouze subjekty k tomu ze zákona oprávněnými a jen z důvodů a způsobem zákonem stanoveným. Svolávání valné hromady je v životě akciové společnosti pravidelným jevem, kdy každá společnost musí podstupovat tento proces nejméně jednou ročně, a i proto je jeho právní úprava často podrobována soudnímu výkladu.

Právní úprava svolávání valné hromady akciové společnosti přijatá v ZOK je v určité míře ovlivněna požadavky směrnice 2007/36/ES. Úprava nicméně není vztažena jen ke kótovaným společnostem, jak směrnice požaduje, ale došlo ke vztažení těchto pravidel pro svolávání valných hromad všech typů akciových společností. Problémem však je, že úprava směrnice nebyla převzata zcela, a tak stále zůstávají pro svolávání valných hromad kotovaných společností určité odchylky. Při svolávání valné hromady kotované společnosti bude tedy třeba vycházet nejenom z požadavků ZOK, ale i požadavků ZKPT.³¹ Samotná právní úprava svolávání valných hromad v ZOK vymezuje zejména orgány oprávněné valnou hromadu svolat, důvody pro svolání valné hromady a konečně náležitosti řádného ohlášení konání valné hromady. Ve většině případů vychází ZOK z úpravy ObchZ a nepřináší mnoho zásadních změn. Určité dílčí změny však nalézt můžeme například v zákonné úpravě pozvánky na valnou hromadu, jejího obsahu a publikace.

V případě volby monistického systému vnitřní struktury akciové společnosti neobsahuje ZOK žádnou zvláštní úpravu týkající se svolávání valné hromady. Platí tedy, že v případě volby monistického systému bude pro svolávání valné hromady nutno využít obecných pravidel pro její svolávání. V souladu s obecným § 456 ZOK, převezme postavení představenstva i při svolávání valné hromady statutární ředitel a postavení dozorčí rady rada správní.

²⁹ Dle důvodové zprávy k ZOK jde o jednotný pojem zavedený pro toho, kdo valnou hromadu svolává (statutární orgán, dozorčí rada apod.).

³⁰ Srovnej HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. Praha: C.H.Beck, 2011, s. 67-68. ISBN 9788074003912.

³¹ Srovnej FILIP, Václav. Svolávání valné hromady akciové společnosti před a po rekonstrukci. *Právní fórum*. 2012, roč. 9, č. 11, s. 503.

2.2. Důvody svolání valné hromady

2.2.1 Uplynutí času

Pro řádné fungování akciové společnosti musí být valné hromady svolávány v určitých pravidelných intervalech, zákonné minimum je upraveno § 402 odst. 1 ZOK, dle kterého musí být valná hromada svolána alespoň jednou za účetní období. Účetním obdobím je nutno rozumět dle ZoÚ nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsících. Účetní období se obvykle kryje s kalendářním rokem, nicméně může být uplatňován i rok hospodářský, což je účetní období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden.³² Častější svolávání valné hromady je možné a zákon ho ponechává na vůli akcionářů vyjádřené ve stanovách společnosti, pro akcionáře se jedná se o jednu ze ZOK poskytnutých možností, jak více ovlivňovat fungování společnosti. Je však otázkou, zda je zakotvení častějšího povinného konání VH pro většinu společností žádoucí. Zasedání valné hromady je ve většině případů záležitostí nákladnou a ve výsledku se tedy takové řešení může projevit jako značně nevhodné, zvláště pak, když zákon dává představenstvu možnost svolat valnou hromadu kdykoli, kdy pro její svolání vyvstane nějaký zákonem či stanovami vymezený důvod.

Určitý limit pro stanovení termínu konání pravidelné valné hromady nalezneme hned v následujícím ustanovení § 403 odst. 1 ZOK, které ukládá valné hromadě povinnost projednat řádnou účetní závěrku³³ ve lhůtě 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období. Rozhodnutím Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4284/2007 ze dne 30. 9. 2009 bylo vedle toho dovozeno, že lhůta ke schválení účetní závěrky je též lhůtou, ve které mohou výsledky účetní závěrky sloužit akcionářům, jako podklad pro rozhodování o rozdělení zisku. Vedení účetnictví je dle § 435 odst. 4 ZOK jednou z povinností představenstva, přičemž součástí této povinnosti je právě předkládání účetních závěrek a návrhů na rozdělení zisku či úhradu ztráty valné hromadě ke schválení. Představenstvo tedy musí zajistit svolání valné hromady tak, aby byla předmětná lhůta 6 měsíců dodržena, přičemž musí pamatovat na dodržení všech ZOK stanovených požadavků na řádné svolání valné hromady, především dodržení všech relevantních lhůt.

³² Viz § 2 odst. 3 ZoÚ.

³³ Dle § 19 ZoÚ se jedná o účetní závěrku sestavenou k poslednímu dni účetního období.

2.2.2. Žádost akcionáře

Právo žádat o svolání valné hromady dle § 366 ZOK, je jedním z kogentně vymezených práv kvalifikovaným akcionářům ZOK přiznaných. Jedná se o opatření sloužící k ochraně akcionářů. Dalšími jsou např. právo na zařazení bodu na pořad jednání valné hromady, nebo právo na přezkum jednání představenstva dozorčí radou. Prostřednictvím těchto práv kvalifikovaných akcionářů dochází k praktickému uplatnění některých klíčových zásad práva obchodních společností, například zásady ochrany menšinových společníků a zásady ochrany společníků před zneužitím funkce orgány společnosti³⁴

Zásadní je v tomto případě vymezit samotný pojem kvalifikovaného akcionáře. Základní úpravu můžeme nalézt v § 365 ZOK, který v návaznosti na procentuální podíl, počtu kusů či jmenovité hodnoty akcií, na výši základního kapitálu společnosti stanovuje, kdo kvalifikovaným akcionářem je a tyto následně člení do 3 skupin:

- a) akcionáři společnosti se základním kapitálem vyšším než 100 000 000 Kč, kteří mají akcie, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota nebo počet kusů dosahuje alespoň 3 % základního kapitálu,
- b) akcionáři společnosti se základním kapitálem 100 000 000 Kč nebo nižším, kteří mají akcie, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota nebo počet kusů dosahuje alespoň 5 % základního kapitálu,
- c) akcionáři společnosti se základním kapitálem 500 000 000 Kč nebo vyšší, kteří mají akcie, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota nebo počet kusů dosahuje alespoň 1 % základního kapitálu.

Úprava práv kvalifikovaných akcionářů je, jak vyplývá z § 365 odst. 4 ZOK, úpravou kogentní, neboť stanovy nemohou zákonnou úpravu práv kvalifikovaných akcionářů zúžit. Úpravě stanov je ponechána možnost zakotvit vyšší standard ochrany kvalifikovaných akcionářů, tedy rozšířit skupinu kvalifikovaných akcionářů či rozšířit výčet jejich práv. Nová právní úprava vychází z úpravy ObchZ a zachovává rozsah a povahu práv kvalifikovaným akcionářům přiznaných. Rozdíly můžeme nalézt ve

³⁴ Srovnej HEJDA, Jan, Nina BACHROŇOVÁ, Karina DIVIŠOVÁ a kol. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech: zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích): poznámkové znění: [2014]*. Olomouc: ANAG, 2013, s. 508-509. ISBN 9788072638239.

vymezení hranic jednotlivých skupin kvalifikovaných akcionářů, v úpravě některých lhůt a v nahrazení zákonného pojmu „menšinový akcionář“ pojmem „kvalifikovaný akcionář“, přičemž obsah tohoto pojmu zůstává totožný.³⁵

Úpravu práv kvalifikovaných akcionářů ale nelze chápat diskriminačně, přestože tato může na první pohled svádět k výkladu, že právo na svolání valné hromady náleží pouze akcionářům menšinovým. Práva kvalifikovaných akcionářů, tedy i právo žádat o svolání valné hromady, se vztahují nejen na akcionáře či jejich skupinu, kteří dosáhnou spodní hranici zákonem stanoveného limitu pro posuzování akcionáře jako akcionáře kvalifikovaného, ale i na akcionáře velké či dokonce většinové.³⁶

Právě výše vymezení kvalifikování akcionáři mohou dle § 366 ZOK požádat představenstvo o svolání valné hromady, k projednání jimi navržených záležitostí, tedy jimi navrženého programu jednání valné hromady. Podmínkou je, že navržené záležitosti musí patřit, jak již bylo dříve judikováno, do působnosti valné hromady vymezené zákonem a stanovami.³⁷ K uplatnění práva žádat svolání valné hromady dochází prostřednictvím žádosti o svolání valné hromady, která musí obsahovat návrh usnesení k navrženým záležitostem, nebo uvádět důvod, proč mají být předmětné záležitosti projednány. K otázce náležitostí a formy žádosti se zákon výslovně nevyjadřuje, nicméně vzhledem k úpravě § 367 ZOK, kde je navázán počátek lhůty ke svolání valné hromady na doručení žádosti představenstvu, lze dovodit, že žádost má být ve formě písemné (i vzhledem k požadavkům které ZOK na žádost klade). Právo žádat o svolání valné hromady přiznává § 366 pouze vůči představenstvu, nicméně v tomto případě lze souhlasit s I. Štenglovou,³⁸ že v případě splnění předpokladů stanovených § 404 ZOK, nelze vyloučit možnost kvalifikovaných akcionářů požádat o svolání valné hromady dozorčí radu.

V případě, že jsou splněny ZOK a stanovami požadované náležitosti, je představenstvo povinno svolat valnou hromadu tak, aby se konala ve lhůtě 40 dnů ode dne doručení žádosti o svolání. Výjimku z této lhůty pak ZOK stanovuje u společností, jejichž akcie byly přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, kdy je

³⁵ Srovnej BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 1556. ISBN 9788073804510.

³⁶ Viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2710/2007, ze dne 25.3.2008.

³⁷ Viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Odo 841/2003, ze dne 6.5.2004 a rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Odo 407/2004, ze dne 22.2.2005.

³⁸ Viz ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CÍLEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 556. ISBN 9788074004803.

v souladu se směrnicí 2007/36/ES lhůta prodloužena na 50 dní.³⁹ Vzhledem ke zvláštní povaze valných hromad konaných z podnětu kvalifikovaného akcionáře, je k určitým krokům s nimi spojeným potřeba souhlasu navrhovatele, tedy kvalifikovaného akcionáře. Jedná se hlavně o dispoziční pořadem jednání takové valné hromady, ale souhlas je potřebný i v záležitostech jiných, například v případě odvolání či odložení samotné valné hromady dle § 410 odst. 2 ZOK

Lze mít za to, že přes zákonem uloženou povinnost svolat valnou hromadu, je představenstvo povinno i v tomto případě postupovat v souladu se standardem péče řádného hospodáře a musí posoudit, zda návrh na svolání valné hromady není šikanozní, diskriminační vůči určitým akcionářům či zjevně rozporný se zájmy společnosti. Vedle toho představenstvo odmítne svolat valnou hromadu k záležitosti již projednané, nesmyslné, či malicherné.⁴⁰

Zvláštní kategorií žádostí akcionáře o svolání valné hromady tvoří žádost hlavního akcionáře dle § 375 ZOK, tedy žádosti z důvodu uplatnění práva na nucený přechod účastnických cenných papírů.⁴¹

2.2.3. Úpadek společnosti

Obligatorní svolání valné hromady ukládá § 403 odst. 2 ZOK i v případě, že se společnost dostane do závažných hospodářských problémů. Představenstvu je pak uložena povinnost jejího svolání bez zbytečného odkladu ve dvou níže vymezených případech. Lhůta „bez zbytečného odkladu“ není zákonem blíže specifikována a stejně jako v jiných případech bude naplněná v situaci, kdy bez prodloužení, se zohledněním všech relevantních lhůt, dojde k přípravě valné hromady.

První případ svolání valné hromady dle předmětného ustanovení nastane, když celková ztráta společnosti na základě účetní závěrky dosáhne takové výše, že i kdyby byla hrazena z disponibilních zdrojů společnosti, dosáhla by neuhrazená ztráta poloviny základního kapitálu. Disponibilními zdroji musíme rozumět například peníze v hotovosti či na bankovních účtech. Představenstvo zajišťuje řádné vedení účetnictví, jehož součástí je i projednání účetních závěrek. Právě nejpозději v okamžiku

³⁹ Viz § 367 odst. 1 ZOK.

⁴⁰ Srovnej FILIP, Václav. *Procedurální práva akcionářů na valné hromadě. Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 5, s. 153 – 159. [online]. [cit.2014-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/> a BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 1567. ISBN 9788073804510.

⁴¹ Proces tzv. squeeze out, neboli vytěsnění minoritních akcionářů.

projednávání předmětné účetní závěrky musí představenstvo zjistit vznik ztráty a vzniká mu povinnost svolat valnou hromadu. Totožná povinnost svolat valnou hromadu stíhá představenstvo i v případě, kdy lze v předchozích řádcích popsaný stav s ohledem na všechny okolnosti očekávat.

Druhým případem vymezeným v § 403 odst. 2 ZOK, kdy je uložena povinnosti svolat valnou hromadu, jsou tzv. „jiné závažné důvody“. Bližší vymezení této kategorie však zákon neobsahuje a ponechává její posouzení na úvaze představenstva. Vzhledem ke kontextu a umístění tohoto ustanovení se dá dovodit, že se musí jednat o dostatečně intenzivní důvody, které nějakým způsobem závažně naruší chod společnosti. Oproti úpravě ObchZ se jedná o úpravu méně restriktivní, rozšiřující důvody pro svolání valné hromady. Představenstvo tak dostává do rukou nástroj, který mu umožní lépe reagovat na nastalé nepředpokladatelné situace v životě společnosti.

V obou případech má představenstvo povinnost navrhnout valné hromadě buď zrušení společnosti, nebo jiné vhodné opatření. Zde opět bude na úvaze představenstva, jaké vhodné opatření vzhledem k nastalé situaci navrhne, neboť zákon tento pojem opět blíže nevymezuje. Může se jednat například o ukončení ztrátové činnosti, odprodej části podniku, příchod silného investora.

Je však otázkou, jaký následek bude mít nesvolání valné hromady v zákonem stanovené lhůtě, neb ZOK žádnou zvláštní sankci neobsahuje. Je jisté, že pokud by nedodržením lhůty došlo ke vzniku škody, zakládalo by to odpovědnost představenstva za její náhradu.⁴²

2.2.4. Jiné zákonem stanovené důvody

Mimo výše uvedené důvody konání valné hromady můžeme nalézt povinnost svolat valnou hromadu v § 404 ZOK, v případě, že společnost nemá představenstvo či představenstvo neplní své povinnosti. V § 443 odst. 1 ZOK, v případě, že dojde k zániku funkce člena představenstva. Valná hromada by měla být svolána také v případě uzavírání některých smluv podléhajících informační povinnosti vůči valné hromadě či souhlasu valné hromady, např. smlouvy o výkonu funkce dle § 59 ZOK, smlouvy mezi společnostmi a členem orgánu dle § 55 ZOK.

Vedle toho platí, že valná hromada může být svolána kdykoli, pokud je třeba

⁴²Srovnej BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 1685. ISBN 9788073804510..

projednat některou ze záležitostí spadajících do její působnosti, a nelze vyčkat konání pravidelné valné hromady.⁴³

2.3. Subjekty oprávněné svolat valnou hromadu

2.3.1. Představenstvo či jeho člen

Nejčastějším svolatelem valných hromad, jak vyplývá z dikce ustanovení vymezujících důvody pro svolání valných hromad, zejména § 402 ZOK, je představenstvo. Představenstvo, jakožto kolektivní orgán rozhodne o svolání valné hromady většinovým způsobem ve sboru, platí tedy, že představenstvo musí o svolání valné hromady rozhodnout většinou hlasů na zasedání přítomných členů.⁴⁴ Představenstvo má tedy v zákonem stanovených případech právo a většinou i tomu odpovídající povinnost valnou hromadu svolat. Zákonem stanovené důvody, kdy je představenstvo oprávněno/povinně svolat valnou hromadu, jsou blíže vymezeny v předchozí části této práce.

Primárně tedy platí, že svolatelem valné hromady je představenstvo jako celek, jakožto orgán kolektivní. V úpravě ZOK, přesněji v § 402 odst. 2, ale můžeme nalézt i dva případy, kdy je ke svolání valné hromady oprávněn jednotlivý člen představenstva. První případ nastane v situaci, kdy zákon stanoví povinnost valnou hromadu svolat a představenstvo o tom bez zbytečného odkladu nerozhodne. Zda nebyla předmětná valná hromada svolána „bez zbytečného odkladu“ přitom zákon ponechává na posouzení daného člena představenstva, přičemž vodítkem mu může být obvyklá doba potřebná pro provedení úkonu ke svolání valné hromady nezbytných.⁴⁵ Druhým případem je pak situace, kdy není představenstvo dlouhodobě usnášeníschopné. Taková situace může nastat například v případě poklesu počtu jeho členů pod hranici usnášeníschopnosti či následkem toho, že si část jeho členů neplní své povinnosti. Lhůtu „dlouhodobě“ zákon nijak blíže nevymezuje a je opět na posouzení člena představenstva, zda valnou hromadu svolat. Souhlasím s názorem, že stanovení určité fixní lhůty by se vzhledem k rozmanitosti situací, které život přináší, mohlo často ukázat nespravedlivým a předmětnou lhůtu tedy bude nutno posuzovat případ od případu, se zřetelem ke

⁴³ Srovnej FILIP, Václav. Svolávání valné hromady akciové společnosti před a po rekodifikaci. *Právní fórum*. 2012, roč. 9, č. 11, s. 501.

⁴⁴ Viz § 152 odst. 1 a § 156 odst. 1 NOZ a § 440 odst. 1 ZOK.

⁴⁵ Srovnej BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 1679. ISBN 9788073804510.

konkrétní situaci, kdy bude třeba zohlednit velikost dané společnosti a složení struktury řízení.⁴⁶ Nutnost vyčkat naplnění kritéria dlouhodobosti není v případě, kdy je nade vše pochybnost jasně, že představenstvo bude dlouhodobě neusnášeníschopné.

Svolání valné hromady představenstvem či jeho jednotlivým členem, bez toho, aby došlo k naplnění výše vymezených zákonných předpokladů jejího svolání, otevírá možnost pro napadení platnosti rozhodnutí přijatých danou valnou hromadou, pro vady jejího svolání.⁴⁷ S ohledem na tuto skutečnost musí představenstvo či jeho člen svolávající valnou hromadu postupovat velmi obezřetně a s péčí řádného hospodáře posoudit naplnění všech předpokladů pro svolání valné hromady.

Pokud jde o samotné rozhodnutí o svolání valné hromady, je funkce představenstva, až na určité výjimky, nezastupitelná. Nicméně jakmile je rozhodnutí o svolání valné hromady přijato, nezáleží už na tom, kdo samotné svolání a přípravu valné hromady provede. Může to být kterýkoli člen představenstva či třetí osoba. Představenstvo dokonce může po svém rozhodnutí o svolání valné hromady určit osobu, která jej provede.⁴⁸ Ve většině případů budou zorganizováním valné hromady, v rámci plnění pracovních povinností, pověřeni zaměstnanci dané společnosti.

2.3.2. Dozorčí rada

Dozorčí rada je, jakožto kontrolní orgán společnosti, povinna dohlížet na činnost společnosti a výkon působnosti představenstva,⁴⁹ přičemž v určitých situacích může být též povinna svolat valnou hromadu. Povinnost svolat, bez zbytečného odkladu, ve stanovených případech valnou hromadu, je jedním z elementů povinnosti člena dozorčí rady vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře.⁵⁰ Platí, že pokud je dozorčí rada kolektivním orgánem a stanovy neurčují jinak, rozhoduje o svolání valné hromady většinou hlasů na zasedání přítomných členů.⁵¹ Pravomoc dozorčí rady ke svolání valné hromady je upravena v § 404 ZOK, který stanovuje, že dozorčí rada může valnou hromadu svolat v těchto případech:

⁴⁶ Srovnej HEJDA, Jan, Zdeněk ČÁP, Petr JAHELKA a kol. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013, s. 446. ISBN 9788072019175.

⁴⁷ Viz § 428 ZOK.

⁴⁸ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 35 Odo 755/2005, ze dne 13. 12. 2006

⁴⁹ Viz § 446 odst. 1 ZOK

⁵⁰ Srovnej ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CÍLEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 616. ISBN 9788074004803.

⁵¹ Viz § 152 odst. 1 a § 156 odst. 1 NOZ a 449 odst. 2 ZOK.

- a) společnost nemá zvolené představenstvo,
- b) představenstvo dlouhodobě neplní své povinnosti a valnou hromadu nesvolá ani jeho člen,
- c) vyžadují-li to zájmy společnosti.

Dozorčí rada zároveň má na takto svolané valné hromadě navrhnout provedení potřebných opatření, z logiky věci budou taková opatření souviset s důvodem, pro který musela být valná hromada svolána a směřovat k řešení nastalé situace.

V případě situace ad a) je z povahy věci svolána valná hromada, jejímž úkolem je volba představenstva nového. Pro situaci vymezenou pod bodem b), není rozhodné, z jakého důvodu představenstvo své povinnosti neplní, stěžejním je ale opět naplnění kritéria dlouhodobosti takové nečinnosti.⁵² Pro situaci ad c) je zásadní určit, co jsou to ony „zájmy společnosti“, zákon žádné bližší vymezení neobsahuje, je tedy na posouzení členů dozorčí rady, kdy je toto kritérium naplněno. Obecně se dá říci, že zájmy společnosti budou vyžadovat svolání valné hromady vždy, když nesplní svou povinnost k jejímu svolání představenstvo či jeho člen. Takto velmi obecně formulované oprávnění dává dozorčí radě možnost pružně reagovat na svá kontrolní zjištění.

Stejně jako v případě úpravy svolávání valné hromady představenstvem obsahuje i § 404 ZOK možnost svolání valné hromady kterýmkoli členem dozorčí rady. Oprávnění svolat valnou hromadu vzniká členu dozorčí rady v případě, že dozorčí rada jako celek o jejím svolání nerozhodne. Důvody, ze kterých nedojde ke svolání valné hromady dozorčí radou, jsou v tomto případě irelevantní.

Nenaplnění zákonných předpokladů pro svolání valné hromady dozorčí radou či jejím členem, může být, obdobně jako v případě představenstva, důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení předmětnou valnou hromadou přijatých. Dle ustálené rozhodovací praxe přitom platí, že zákonné důvody pro svolání valné hromady nejsou naplněny, nevyžaduje-li její svolání zájem společnosti.⁵³

Jelikož ZOK neobsahuje žádnou speciální úpravu postupu svolávání valné hromady dozorčí radou, lze dovozovat, že dozorčí rada bude při svolávání postupovat dle pravidel obecných.

⁵² Srovnej kapitolu 2.3.1. této práce.

⁵³ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4223/2007, ze dne 3.2.2009.

2.3.3. Kvalifikovaní akcionáři

Jak již bylo dříve uvedeno, je jedním z důvodů pro svolání valné hromady i žádost kvalifikovaného akcionáře. Při splnění zákonem stanovených podmínek je představenstvo povinno svolat valnou hromadu a to ve lhůtách zákonem stanovených.⁵⁴ Pro případy, kdy se tak nestane, dává ZOK v § 368 dotčeným akcionářům možnost požádat soud o zmocnění k jejímu svolání.

Příslušný soud⁵⁵ přezkoumá opodstatněnost podané žádosti, tedy především existenci práva na straně kvalifikovaných akcionářů a nevyhovění žádosti o svolání v zákonem stanovené lhůtě na straně představenstva. V případě, že soud rozhodne o opodstatněnosti podané žádosti, zmocní navrhovatele ke svolání valné hromady a všem úkonům ke svoláním valné hromady potřebným, např. distribuce pozvánek, zajištění prostor či notáře. Součástí usnesení o zmocnění ke svolání valné hromady může být, dle uvážení soudu, i určení předsedy valné hromady. Náklady spojené se svoláním valné hromady, včetně nákladů soudního řízení, nese a akcionářům následně hradí společnost. Zákonné ručení za takto vzniklé náklady nesou členové představenstva, kteří porušili povinnost valnou hromadu v zákonem stanoveném případě svolat.

2.4. Proces svolávání valné hromady

2.4.1. Rozhodný den

Do akcií jsou, stejně jako do jiných cenných papírů, vtělena určitá práva, kterými následně může disponovat akcionář jakožto společník akciové společnosti.⁵⁶ Pro uplatnění některých z nich přitom může být stanoven v případech vymezených zákonem tzv. rozhodný den. Obecně totiž dle § 281 odst. 1 ZOK platí, že spolu s převodem akcie dochází i k převodu všech práv s ní spojených. Výjimkou z tohoto obecného pravidla je pak skupina tzv. samostatně převoditelných práv, tedy práv, která lze převádět, aniž by došlo ke změně v osobě akcionáře, respektive aniž by došlo k převodu akcie.⁵⁷ Je-li však pro uplatnění některého z práv spojených s akcií určen

⁵⁴ Viz § 366 a 367 ZOK.

⁵⁵ Okresní soud, v jehož obvodu má právnická osoba sídlo. Bližší viz str. 40 důvodové zprávy k ZOŽRS, dle které spadá pod §85 c ZOŽŘ například řízení ve věcech zmocnění ke svolání valné hromady podle § 368 zákona o obchodních korporacích. Jedná se o nesporné řízení, jehož účastníky jsou navrhovatel a společnost.

⁵⁶ Viz § 514 NOZ a § 256 odst. 1 ZOK.

⁵⁷ Srovnej ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo. Akciová společnost*. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, s. 120-121. ISBN 8073571641.

rozhodný den, ať už zákonem, stanovami na základě zákona, či rozhodnutím valné hromady, může být dané právo uplatněno pouze osobou oprávněnou k výkonu práva právě ke stanovenému rozhodnému dni. Pokud mezi rozhodným dnem a dnem, kdy má být právo uplatněno, dojde k převodu cenného papíru, či samostatně převoditelného práva, je tento převod pro uplatnění daného práva irelevantním.⁵⁸

Právo účastnit se valné hromady je právě jedním z práv spojených s akcií, jakožto účastnickým cenným papírem, přičemž na toto právo nelze z jeho podstaty uplatnit režim § 281 ZOK, nejedná se o právo samostatně převoditelné, z čehož plyne, že valné hromady se může účastnit pouze osoba vlastníci samotnou akcií. Za účelem předcházení problémům s určováním osob oprávněných účastnit se určité valné hromady, obsahuje § 405 ZOK speciální úpravu rozhodného dne pro účast na valné hromadě, kdy platí, že pokud je rozhodný den určen, musí dle § 407 odst. 1 písm. e) ZOK každá pozvánka na valnou hromadu obsahovat jeho vymezení, spolu s vysvětlením jeho významu.

Zákonná úprava dle § 405 odst. 1 ZOK preferuje určení rozhodného dne samotnou společností a to buď prostřednictvím jeho zakotvení ve stanovách společnosti, nebo rozhodnutím předcházející valné hromady. Je pravdou, že zákon v daném ustanovení hovoří o „rozhodnutí předcházejícím valnou hromadu“, ale mám za to, že při výkladu se zohledněním obecného ustanovení upravujícího rozhodný den § 284 ZOK, je možno dovodit, že rozhodný den bude určen právě rozhodnutím předcházející valné hromady. Platí přitom, že se nejedná o rozhodnutí o změně stanov a tudíž postačí jeho přijetí prostou většinou hlasů na valné hromadě přítomných akcionářů, přičemž takové rozhodnutí bude platné právě jen pro nadcházející valnou hromadu. Jako rozhodný den nemůže ovšem být zvolen den libovolný, neboť ustanovení § 405 odst. 2 ZOK stanovuje nepřekročitelný mantinel ve formě 30 denní lhůty. Určený rozhodný den tedy nesmí předcházet den konání valné hromady o více jak 30 dní. V případě, že je rozhodný den stanoven v rozporu s touto zákonnou lhůtou, je nutno rozlišovat, zda je určen stanovami, nebo rozhodnutím valné hromady. Pokud je rozhodný den určen rozhodnutím valné hromady, zůstává platným, dokud není takové usnesení o jeho určení prohlášeno v souladu s § 428 ZOK za neplatné. Pokud je rozhodný den určen stanovami, je takovéto jejich ustanovení neplatné a při stanovení rozhodného dne je

⁵⁸ Srovnej § 284 ZOK.

nutno postupovat dle § 405 odst. 4 ZOK.

Pokud není rozhodný den žádným z výše uvedených způsobů určen, nebo je jeho určení neplatné, rozlišuje § 405 odst. 4 ZOK, zda společnost vydala zaknihované, nebo listinné akcie. V případě společností se zaknihovanými cennými papíry, je rozhodným dnem pro účast na valné hromadě sedmý den předcházející dni konání valné hromady a společnost má povinnost zajistit si výpis z příslušné evidence cenných papírů k tomuto dni. Pro společnosti s listinnými cennými papíry, zákon žádnou úpravu rozhodného dne neobsahuje. V tomto případě je nutno vycházet z předpokladu, že valné hromady se má právo zúčastnit ten, kdo prokáže, že je ke dni konání vlastníkem akcií společnosti.⁵⁹

Speciální úprava rozhodného dne se vztahuje na společnosti, jejichž akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu.⁶⁰ Pro tyto společnosti je rozhodným dnem v souladu s kogentním ustanovením § 405 odst. 3 ZOK sedmý den předcházející dni konání valné hromady. Jelikož se jedná o ustanovení kogentní, je vyloučeno užití ustanovení § 405 odst. 1 ZOK, tedy volba rozhodného dne odlišného.

2.4.2. Pozvánka na valnou hromadu

Esenciální podmínkou řádného svolání valné hromady je zajištění dostatečné informovanosti akcionářů o tom, že je připravováno zasedání valné hromady a jaké budou její základní aspekty. Cílem je přitom umožnit všem akcionářům společnosti realizovat jejich právo podílet se na řízení společnosti, tedy poskytnout jim dostatečné informace k tomu, aby se mohli na valnou hromadu řádně připravit a následně se jí zúčastnit.⁶¹ Obecně dle ustálené judikatury platí, že společnost má učinit vše, co po ní lze spravedlivě požadovat, aby zajistila dostatečnou informovanost akcionářů.⁶² Základním prostředkem sloužícím k zajištění informovanosti akcionáře o připravované valné hromadě je pak právě pozvánka na valnou hromadu. Česká právní úprava oznámení o konání valné hromady vychází především z požadavků čl. 5 směrnice 2007/36/ES, a tyto požadavky promítá do úpravy § 406 a 407 ZOK.

Právě tato část procesu svolávání valné hromady bývá často napadána akcionáři

⁵⁹ Srovnej ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CÍLEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 620. ISBN 9788074004803.

⁶⁰ Definice viz čl. 2 písm. a) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. 7. 2007 a čl. 4 odst. 1 bod 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. 4. 2004.

⁶¹ Srovnej ELIÁŠ, Karel, Miroslava BARTOŠÍKOVÁ a Jarmila POKORNÁ. *Kurs obchodního práva: právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vyd. Praha: Beck, 2005, s. 309. ISBN 8071793914.

⁶² Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3469/2008, ze dne 22. 4. 2009.

a v případě, že je nesprávně provedena, vystavuje se společnost riziku vyslovení neplatnosti všech na valné hromadě přijatých rozhodnutí. Je proto důležité, věnovat pozvánce na valnou hromadu dostatečnou pozornost, tak aby byly dodrženy všechny požadavky na její obsah a publikaci.

2.4.3. Publikace pozvánky na valnou hromadu

Publikace pozvánky na valnou hromadu se na první pohled může zdát záležitostí triviální, při jejím provádění je však nutno mít na paměti možné konsekvence špatné publikace, včetně možnosti již zmíněného zneplatnění rozhodnutí valné hromady. Proto mám za to, že pro společnost je vhodné celý proces publikace podrobně upravit ve stanovách, s ohledem na to, aby mohla následně jednoduše prokázat splnění všech zákonných povinností. Publikace pozvánky na valnou hromadu, tak jak ji upravuje ZOK v § 406, zahrnuje dva aspekty, uveřejnění pozvánky na internetu a v některých případech její zaslání přímo akcionáři.

Povinnost uveřejnit pozvánku na valnou hromadu na internetových stránkách, minimálně 30 dní před jejím konáním, mají všechny akciové společnosti, bez ohledu na formu jimi vydaných akcií. Právní úprava tohoto kroku vychází z požadavků čl. 5 odst. 4 směrnice 2007/36/ES a jedná se o zakotvení tzv. pull modelu publikace pozvánky na valnou hromadu.⁶³ ObchZ v obdobném případě ukládal u společností s akciemi na majitele, jako formu širokému okruhu osob přístupné publikace pozvánky, uveřejnění pozvánky v obchodním věstníku a současně jiným vhodným způsobem.⁶⁴ Zavedení publikace pozvánky na internetových stránkách, je zásadní změnou v procesu oznamování valné hromady, kdy se jedná o logické zohlednění rozvoje internetu v moderní společnosti, ve které se dostal do role základního všeobecně dostupného komunikačního prostředku.⁶⁵ Navíc lze s jistotou tvrdit, že uveřejnění pozvánky v obchodním věstníku nemohlo zajistit zdaleka tak širokou informovanost, jako publikace internetová. Ostatně role obchodního věstníku, jakožto všeobecně přístupného média byla odbornou veřejností zpochybňována již dlouho před přijetím této úpravy.

⁶³ Srovnej FILIP, Václav. *Procedurální práva akcionářů na valné hromadě. Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 5, s. 153 – 159. [online]. [cit.2014-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁶⁴ Viz §184a odst. 2 ObchZ.

⁶⁵ Dle statistik ČSU se v roce 2013 řadilo k uživatelům internetu 70,4% obyvatel ČR starších 16 let a 64 % domácností bylo připojeno k vysokorychlostnímu internetu.

Předpokladem publikace pozvánky na internetu je zákonem stanovená povinnost akciových společností mít internetové stránky zřízeny. Na svých internetových stránkách pak musí společnost uveřejňovat informace, které je povinna uvádět v obchodních listinách a informace stanovené zákonem.⁶⁶ Právě pozvánka na valnou hromadu je jednou ze zákonem stanovených, povinně zveřejňovaných informací, s tím, že pozvánka musí být na první pohled na internetových stránkách k nalezení a musí být v nepozměněné podobě zveřejněna po celou dobu zákonem stanovené lhůty. Pozvánka nesmí být, s výjimkou opravy chyb v psaní a počtech, během vyvěšení na webových stránkách společnosti nijak upravována či doplňována. V případě společností s akciemi na majitele je řádné uveřejnění pozvánky na internetových stránkách, v případě neexistence odchylné úpravy ve stanovách, dostačující formou publikace a platí nevyvratitelná domněnka, že pozvánka na valnou hromadu byla akcionáři doručena první den publikace na internetových stránkách společnosti.

Vedle výše uvedeného uveřejnění pozvánky na internetu stanovuje ZOK v určitých případech ještě povinnost rozeslat pozvánky jednotlivým akcionářům, tedy tzv. push model⁶⁷ její publikace. Dle § 406 odst. 1 ZOK je ho nutno užít v případě akcionářů vlastnících akcie na jméno či akcie zaknihované. Svolatel tuto svou povinnost splní rozesláním pozvánek na adresy uvedené v seznamu akcionářů, respektive v evidenci zaknihovaných cenných papírů, nebo v případě imobilizovaných akcií na adresu uvedenou v evidenci vedené schovatelem držícím imobilizované akcie v úschově. I v případě publikace pozvánky jejím rozesláním platí totožná lhůta, jako v případě jejího uveřejnění na internetových stránkách, když zákon dává svolateli povinnost zaslat pozvánku akcionáři ve lhůtě 30 dní. Zasláním pozvánky bude nejspíše, jako v režimu ObchZ, třeba rozumět její odeslání v zákonné lhůtě.⁶⁸

Režim publikace pozvánek může být ve stanovách upraven odchylně od zákonem vymezeného. Taková úprava ovšem nesmí nedůvodně omezit akcionáře v možnosti účastnit se valné hromady. Stanovy tedy mohou obsahovat povinnost splnit další podmínky uveřejnění pozvánky či mohou prodloužit zákonem stanovené lhůty

⁶⁶ Viz § 7 odst. 2 ZOK.

⁶⁷ Srovnej FILIP, Václav. *Procedurální práva akcionářů na valné hromadě. Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 5, s. 153 – 159. [online]. [cit.2014-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁶⁸ Srovnej FILIP, Václav. Svolávání valné hromady akciové společnosti před a po rekonstrukci. *Právní fórum*. 2012, roč. 9, č. 11, s. 503 a rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Cdo 590/2009, ze dne 29.7.2009

k jejímu uveřejnění. Zákon dokonce dává možnost zakotvit ve stanovách jiný způsob doručení pozvánky akcionáři. Pozvánka tak může být, místo zaslání na adresu akcionáře, doručena například prostřednictvím emailu či datové schránky. K problematice úpravy vhodného způsobu uveřejňování pozvánky existuje poměrně rozsáhlá judikatura, z níž plyne, že zvolený způsob uveřejnění musí splňovat kritérium obecné dostupnosti, musí zohledňovat poměry konkrétní společnosti a nesmí nutit akcionáře vynakládat nepřiměřené úsilí či nákladů.⁶⁹ Mám za to, že ohledně těchto obecných aspektů, ji lze aplikovat i na aktuální zákonnou úpravu publikace pozvánek na valnou hromadu. V každém případě platí, že společnost musí být vždy schopna prokázat splnění zákonem a stanovami uložených oznamovacích povinností.

Lhůty pro publikaci pozvánky modifikuje v určitých případech sám zákon. Dle § 367 odst. 1 ZOK je v případě svolávání valné hromady na žádost kvalifikovaného akcionáře tato lhůta zkrácena na 15 dní, respektive v případě společnosti, jejíž akcie byly přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu na 21 dní. Lhůta pro publikaci pozvánek je zkrácena na 15 dní i v případě svolávání náhradní valné hromady dle § 414 ZOK.

Co se týče počítání lhůt, bylo Nejvyšším soudem dovozeno,⁷⁰ že je třeba vycházet z obecné úpravy občanského zákoníku, tedy v tomto případě z § 605 odst. 1 NOZ, který stanovuje, že „lhůta nebo doba určená podle dnů počíná dnem, který následuje po skutečnosti rozhodné pro její počátek“. V tomto případě je lhůtu samozřejmě nutno počítat zpětně ode dne konání valné hromady, s tím, že den konání samotné valné hromady se do ní nezapočítává.

2.4.4. Obsah pozvánky na valnou hromadu

Jak již bylo výše uvedeno, slouží pozvánka na valnou hromadu k tomu, aby se k akcionáři s dostatečným předstihem dostaly informace potřebné pro řádný výkon jeho práva účastnit se valné hromady. Aby byla valná hromada řádně svolána, musí být pozvánka nejen zákonným způsobem publikována, ale musí též splňovat určité minimální obsahové náležitosti. Minimální obsah každé pozvánky na valnou hromadu upravuje ZOK v § 407, kdy do tohoto ustanovení byly, byť ne úplně důsledně,

⁶⁹ Např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 88/2001, ze dne 24. 9. 2001, rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 311/2006, ze dne 18. 4. 2007.

⁷⁰ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 783/2003, ze dne 21. 4. 2004.

promítnuty požadavky čl. 5 odst. 3 směrnice 2007/36/ES. Každá pozvánka na valnou hromadu tedy musí obsahovat přinejmenším tato údaje:

- a) firmu a sídlo společnosti,
- b) místo, datum a hodinu konání valné hromady,
- c) označení, zda se svolává řádná nebo náhradní valná hromada,
- d) pořad valné hromady, včetně uvedení osoby, je-li navrhována jako člen orgánu společnosti,
- e) rozhodný den k účasti na valné hromadě, pokud byl určen, a vysvětlení jeho významu pro hlasování na valné hromadě,
- f) návrh usnesení valné hromady a jeho zdůvodnění,
- g) lhůtu pro doručení vyjádření akcionáře

V určitých případech mohou stanovy, ZOK či jiné právní předpisy,⁷¹ vyžadovat, aby pozvánka obsahovala i náležitosti nad rámec úpravy § 407 ZOK. Například v případě kdy je svoláním valné hromady pověřen dle § 368 odst. 1 ZOK kvalifikovaný akcionář, musí pozvánka na valnou hromadu obsahovat výrok rozhodnutí soudu o jeho zmocnění, označení soudu, který jej vydal a den jeho vykonatelnosti. Nebo v případě, kdy stanovy připouští hlasování na valné hromadě či rozhodování mimo valnou hromadu s využitím technických prostředků dle § 398 odst. 2 ZOK, musí pozvánka na valnou hromadu obsahovat podmínky takového hlasování či rozhodování.

Vzhledem k pouze částečné implementaci směrnice 2007/36/ES musí společnosti s kótovanými akciemi vycházet při vypracování pozvánek nejenom v požadavků ZOK, ale taktéž z požadavků stanovených v § 120a ZPKT.⁷² Pozvánka na valnou hromadu společnosti s kotovanými akciemi musí navíc obsahovat:

- a) adresu internetových stránek společnosti,
- b) informace o průběhu hlasování na základě plné moci, formách hlasování a prostředích, kterými společnost bude přijímat elektronická oznámení o udělení plné moci,
- c) informace o právu akcionářů zařazovat body na pořad jednání valné hromady, předkládat návrhy usnesení a klást otázky.

⁷¹ Např. zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev.

⁷² Srovnej FILIP, Václav. Svolávání valné hromady akciové společnosti před a po rekodifikaci. *Právní fórum*. 2012, roč. 9, č. 11, s. 503.

Pozvánka na valnou hromadu je jedním z dokumentů, které má společnost dle § 425 odst. 2 ZOK povinnost po celou dobu své existence uchovávat, za jejich archivaci přitom odpovídá představenstvo společnosti.

3. Účast na valné hromadě

3.1. Právo účastnit se valné hromady

Jak už vyplývá z povahy akciové společnosti, jako společnosti kapitálové, mohou akcionáři vykonat své práva podílet se na řízení a kontrole společnosti právě prostřednictvím účasti na valné hromadě.⁷³ Právo účastnit se valné hromady dle § 353 odst. 1 ZOK je jedním z práv spojených s akcií, přičemž se jedná, jak již bylo dříve zmíněno, o právo samostatně nepřevoditelné a tudíž ho mohou vykonávat jen vlastníci akcií. Jde o právo se zvláštním postavením mezi ostatními akcionářskými právy, neboť povětšinou pouze skrze účast na valné hromadě je možno realizovat další práva vztahující se k řízení společnosti, jako je např. právo hlasovací, právo na vysvětlení nebo právo uplatňovat návrhy a protinávrhy. Právě z těchto důvodů je důležitá, v předchozí kapitole nastíněná, podrobná právní úprava svolávání valné hromady, která akcionáři zaručuje co nejširší možnost dozvědět se o konání valné hromady a také se jí následně zúčastnit. Za účast na valné hromadě nelze však považovat pouhé samotné, osobní, dostavení se. Akcionář se může zúčastnit i pomocí technických prostředků nebo využitím institutu zastoupení.

Jistou výjimkou z výše uvedeného je možnost podílet se na řízení akciové společnosti mimo valnou hromadu dle § 398 odst. 1 ZOK, tedy možnost rozhodování per rollam.⁷⁴ V případě akciové společnosti se jedná o institut ZOK nově zavedený, v režimu ObchZ bylo rozhodování per rollam umožněno společností s ručením omezeným. Rozhodování per rollam probíhá tak, že v případě, kdy stanovy takovou možnost povolí, namísto konání valné hromady, zašle osoba oprávněná svolat valnou hromadu všem akcionářům společnosti návrh rozhodnutí a určí jim lhůtu k vyjádření. Hlasování akcionáře pak probíhá prostřednictvím zaslání souhlasu, případně nevyjádřením se ve vymezené lhůtě. Na první pohled viditelnou výhodou využití

⁷³ Srovnej ELIÁŠ, Karel. *Akciová společnost: systematický výklad obecného akciového práva se zřetelem k jeho reformě*. Praha: Linde, 2000, s. 186. ISBN 8072012320.

⁷⁴ Viz § 418 až 420 ZOK.

metody rozhodování per rollam je úspora finančních prostředků, nicméně v případě akciové společnosti může být jeho využitelnost limitována povahou akcionářských práv⁷⁵ a možným následným úspěšným napadením takto přijatého rozhodnutí pro potlačení některého z nich. Ve výsledku je možné, že tato forma rozhodování bude bez problémů použitelná jen u malých akciových společností s jednoduchou vlastnickou strukturou.⁷⁶

Právo účastnit se valné hromady mají všichni akcionáři a to bez ohledu jmenovitou hodnotu, podobu, formu či druh vlastněných akcií. Valné hromady se tak mohou účastnit akcionáři vlastníci akcie, s nimiž není hlasovací právo spojeno, tedy například i vlastníci prioritních akcií, nebo akcionáři, kteří nemohou v daný okamžik hlasovací právo vykonávat. Na míře účasti akcionářů na valné hromadě závisí její schopnost usnášet se a míra účasti je následně důležitou proměnnou v procesu přijímání rozhodnutí.

3.1.1. Účast osobní

Za základní formu účasti můžeme považovat účast samotného vlastníka akcií, tedy účast osobní, která z logiky věci proběhne tak, že se akcionář dostaví v termínu konání valné hromady na místo jejího konání. Před zahájením valné hromady, většinou před vstupem do jednací místnosti, musí dojít k ověření, že dostavivší se osoba je skutečně akcionářem, tedy osobou oprávněnou k účasti na valné hromadě, respektive, že tato osoba akcionářem byla ke stanovenému rozhodnému dni. V případě akcií na jméno dojde ke kontrole oprávnění účastnit se valné hromady dle seznamu akcionářů a v případě akcií na majitele se akcionář prokáže přímo předložením akcií. Pokud je akcionářem právnická osoba, musí vedle toho, její dostavivší se zástupce, prokázat oprávnění zastupovat ji.⁷⁷

Pod osobní účast na valné hromadě můžeme podřadit i hlasování za pomoci technických prostředků dle § 398 odst. 2 až 4 ZOK, kdy se jedná v podstatě o tzv. jinou účast na valné hromadě ve smyslu § 158 odst. 2 NOZ a lze si ji představit například

⁷⁵ Např. právo na vysvětlení, právo podávat návrhy a protinávrhy.

⁷⁶ Srovnej Čech, P.: *A.s. po rekonstrukci*, Právní rádce, roč. 2012, č. 5. [online]. [cit.2014-10-25]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/media/99-a-s-po-rekodifikaci.html>.

⁷⁷ Srovnej HEJDA, Jan, Zdeněk ČÁP, Petr JAHSELKA a kol. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013, s. 442. ISBN 9788072019175.

jako videokonferenci, využití určité formy internetového či telekomunikačního spojení. Právní úprava ZOK je v tomto případě implementací čl. 8 směrnice 2007/36/ES nazvaného „Účast na valné hromadě elektronickými prostředky“, který za takovou účast považuje:

- a) přenos valné hromady v reálném čase,
- b) dvousměrnou komunikaci v reálném čase, umožňující akcionářům oslovit valnou hromadu ze vzdáleného místa,
- c) mechanismus pro odevzdávání hlasů před konáním valné hromady, nebo v jeho průběhu, bez potřeby udělit plnou moc třetí osobě, která je na valné hromadě osobně přítomna.

Pokud se společnost rozhodne využít možnosti hlasování za pomoci technických prostředků, je podmínkou zakotvení určitého typu elektronického hlasování, respektive účasti na valné hromadě, ve stanovách. Základem je pak použití takového typu elektronického prostředku a dostatečně podrobná úprava procesu a technických náležitostí hlasování ve stanovách tak, aby bylo následně možno spolehlivě identifikovat osobu akcionáře a akcie, za něž hlasovala. Pokud nebude taková možnost identifikace akcionáře a akcií zajištěna, nepřihlíží se dle § 398 odst. 2 ZOK k takto odevzdaným hlasům a ani k účasti takto hlasujících akcionářů. Z pohledu předcházení případným budoucím sporům se taktéž jeví jako vhodné zvolit metodu, která umožní hlasování zaznamenat a záznam následně jednoduše uchovat. Za hlasování s využitím technických prostředků považuje ZOK i hlasování korespondenční, a tudíž je nutno takto hlasující akcionáře pokládat za řádné účastníky valné hromady a zohlednit jejich účast při posuzování usnášeníschopnosti valné hromady.

3.1.2. Zastoupení akcionáře na valné hromadě

Vedle účasti osobní může kterýkoli akcionář zmocnit dle § 399 ZOK ke svému zastupování na valné hromadě třetí osobu. V právní úpravě zastoupení v ZOK promítl zákonodárce opět směrnici č. 2007/36/ES, kdy došlo k implementaci požadavků jejich článků 10 a 11. Úprava ZOK přináší oproti ObchZ jisté zpřesnění úpravy zastoupení, když nově vymezuje požadavky na speciální plnou moc k zastoupení na valné hromadě. Právě povaha plné moci byla za účinnost ObchZ v právní teorii hojně diskutovanou otázkou, subsidiární využívání obecné úpravy zastoupení dle ObčZ totiž přinášelo otázku, zda je plná moc k zastupování na valné hromadě plnou mocí k právnímu úkonu

či výkonu práva. Judikatura se nakonec ustálila na názoru, že se nejedená o plnou moc k právnímu úkonu, a tudíž není možné zastupovat akcionáře na valné hromadě na základě generální plné moci.⁷⁸

Vzhledem k tomu, že ZOK vymezuje požadavky na plnou moc v § 399, není již v režimu ZOK relevantní otázka právní povahy plné moci pro zastupování akcionáře. Zákon jasně stanovuje, že k zastoupení akcionáře na valné hromadě je třeba zvláštní písemná plná moc, která obsahuje údaj o tom, zda je udělena k zastoupení na jedné či více valných hromadách. Plná moc tedy může být udělena na jednu určitou valnou hromadu, na valné hromady konané v určitém časovém úseku či dokonce na dobu neurčitou. Ostatní náležitosti plné moci a následné zastupování samo, se v případě neexistence zvláštní úpravy ZOK, bude řídit obecnými ustanoveními NOZ vztahujícími se k zastupování osob při právním jednání. Z obecných požadavků NOZ vyplývá, že plná moc bude muset obsahovat minimálně vymezení zmocněnce, zmocnitele a společnosti, o jejíž valnou hromadu se jedná. Vedle toho může, souladu s úpravou § 447 NOZ, plná moc obsahovat stanovení určitého rámce zastupování. Vhodné může být zejména uložit zástupci pokyny pro hlasování na valné hromadě. Plná moc musí také, vzhledem k tomu, že dle ustálené judikatury může akcionář udělit plnou moc k zastupování i jen ohledně některých jeho akcií,⁷⁹ obsahovat i vymezení akcií, na které se vztahuje. Co se týče formy plné moci, tak obecné ustanovení § 441 odst. 2 NOZ říká, že pokud je určitá forma vyžadována pro právní jednání, pro něž je plná moc udělena, je třeba, aby tato plná moc byla udělena rovněž v takové formě. V rámci zastupování na valné hromadě, se však toto obecné ustanovení neuplatní, neboť právní jednání na jejím základě vykonávané zvláštní formu nevyžaduje, a pokud má být sepsán o rozhodnutí valné hromady notářský zápis, jedná se o tzv. zápis osvědčující. Vedle toho je forma plné moci upravena speciálním ustanovením § 399 ZOK, které vyžaduje pouhou prostou písemnou formu plné moci.⁸⁰

Pokud jde o společnou účast akcionáře a jeho zástupce, pak právní teorie i

⁷⁸ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 215/2002, ze dne 27. 11. 2002.

⁷⁹ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 5297/2008, ze dne 25. 6. 2009.

⁸⁰ Srovnej Výkladové stanovisko Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti – k formě plné moci k zastoupení před orgánem právnické osoby a k rozhodování jediného společníka. [online]. [cit.2014-05-25]. Dostupné z: http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/user_upload/PDF/Stnovisko_441_NOZ.pdf.

ustálená judikatura⁸¹ takovou možnost zapovídá, neboť účast obou, jak zástupce, tak zastoupeného, by šla proti samotné podstatě institutu zastoupení. Jistou výjimku by pak mohla představovat výše uvedená možnost, kdy akcionář udělí plnou moc k zastupování pouze ohledně některých akcií a poté je samozřejmě možná účast jak akcionáře, tak jeho zástupce.

Další zajímavou otázkou je, zda může být akcionář zastoupen i při účasti za použití technických prostředků. V tomto případě bych souhlasil s autory komentáře k ZOK pod vedením I. Štenglové,⁸² že v případě, kdy takovouto možnost nevyklučují stanovy, takové zastoupení možné je. Je pravdou, že z logiky věci je hlavní myšlenkou právní úpravy hlasování za použití technických prostředků umožnit akcionáři, aby se účastnil sám, bez toho, aby musel udělovat plnou moc třetí osobě. Mám ale za to, že opačnému výkladu nic nebrání a v určitých případech, může být taková možnost pro akcionáře užitečná a potřebná.

K zastoupení akcionáře na valné hromadě může dojít v určitých případech i bez využití plné moci. První skupinou jsou nezletilí akcionáři, kteří jsou zpravidla zastoupeni zákonnými zástupci, tedy většinou rodiči. V případě konfliktu zájmů zástupce a dítěte nastupuje zastoupení dítěte ustaveným opatrovníkem. Další skupinou zastoupených osob, mohou být osoby omezené ve způsobilosti k právnímu jednání, kdy tyto osoby mohou být na valné hromadě zastoupeni zástupcem stanoveným v souladu s úpravou NOZ.⁸³ Výjimku ze zastoupení na základě plné moci obsahuje v § 400 i sám ZOK, kdy stanovuje vyvratitelnou právní domněnku, pro zastupování akcionáře, v případě společností se zaknihovanými cennými papíry. V takovém případě je akcionáře oprávněna zastupovat osoba zapsaná v evidenci investičních nástrojů jako správce, nebo osoba oprávněná k výkonu všech práv spojených s akcií, přičemž roli plné moci supluje výpis z evidence investičních nástrojů, kterým daná osoba prokáže své oprávnění akcionáře ohledně určitých akcií zastupovat.

Pokud mluvíme o zastupování akcionáře, nemůžeme vynechat zásadní otázku střetu zájmu zástupce a zastoupeného, Úprava ZOK pamatuje i na tento problém, když v § 401 navazuje na obecnou úpravu NOZ⁸⁴ a ukládá zástupci povinnost oznámit

⁸¹ Srovnej rozhodnutí nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 701/2004, ze dne 27. 4. 2005.

⁸² Srovnej ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CÍLEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 608. ISBN 9788074004803.

⁸³ Viz § 38 a násl. NOZ.

⁸⁴ Viz 437 odst. 1 NOZ.

v dostatečném předstihu před konáním valné hromady zastoupenému veškeré skutečnosti, které pro něj mohou mít význam při posuzování, zda nehrozí střet jeho zájmů se zájmy zástupce. Pokud zástupce disponuje informacemi významnými pro posouzení možného střetu zájmů již před udělením plné moci, měl by tyto akcionáři oznámit před jejím udělením, pokud se je dozví během zastupování, měl by je oznámit tak, aby měl akcionář možnost opatřit si dostatečné informace, situaci zvážit a přijmout relevantní opatření. Přičemž se dá souhlasit s názorem Petra Hampela,⁸⁵ že by tak měl zástupce v zájmu omezení odpovědnosti za porušení této povinnosti učinit bezodkladně. K účasti akcionáře, hlasům jeho zástupcem uplatněným se nepřihlíží a zastoupený se může dovolávat neplatnosti usnesení takové valné hromady pouze v situaci, kdy v souladu s obecným ustanovením § 437 odst. 2 NOZ akcionář o rozporu v zájmech nevěděl a vědět nemohl a společnost věděla či vědět musela, že takový rozpor v zájmech existuje a současně není rozpor akcionáři znám. V ostatních případech nemůže mít porušení předmětné oznamovací povinnosti vliv na platnost usnesení valné hromady a jejím následkem může být pouze vznik odpovědnost zástupce za porušení této povinnosti a vzniklou škodu. Co se týče střetu zájmů, je nutno zmínit i ustanovení § 401 odst. 2 ZOK, které výslovně dává akcionáři možnost hlasovat s akciemi, s nimiž jedná na účet jiné osoby, odlišně od akcií vlastních.

3.2. Listina přítomných

Akcionáři účastníci se valné hromady musí být dle § 413 ZOK zaneseni do listiny přítomných, kterou má společnost povinnost vyhotovit, a která je dle § 423 odst. 3 ZOK povinnou přílohou zápisu z jednání valné hromady. V listině přítomných musí být zachyceni všichni akcionáři účastníci se valné hromady, bez ohledu na formu jejich účasti. Odpovědnost za vyhotovení listiny přítomných stíhá svolatele, případně jím určenou osobu, kteří ji následně musí dle § 413 odst. 3 ZOK stvrdit svým podpisem. Obsahem listiny přítomných musí být tyto údaje:

- a) jméno a bydliště, nebo sídlo akcionáře,
- b) je-li akcionář zastoupen, údaje dle písm. a) o zmocněnci,
- c) čísla akcií, jsou-li číslovány,

⁸⁵ Srovnej ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CÍLEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 1677. ISBN 9788074004803.

- d) jmenovitou hodnotu akcií, které akcionáře opravňují k hlasování, popřípadě údaj o tom, že akcionáře k hlasování neopravňují.

Listina přítomných by měla reflektovat změny, které nastanou po zahájení valné hromady, tedy příchody a odchody akcionářů v průběhu jednání, nejlépe i včetně přesného časového údaje. Řádné zachycení všech výše vymezených údajů je velmi důležité, neboť v případě soudního přezkumu rozhodnutí na valné hromadě přijatých může listina přítomných sloužit k prokázání toho, zda bylo naplněno kritérium usnášenischopnosti valné hromady, popřípadě zda došlo k dosažení kvóra potřebného k přijetí rozhodnutí.

V určitých případech může společnost zamezit účasti akcionáře či jeho zástupce na valné hromadě a v návaznosti na tento krok jejich zápis do listiny přítomných odmítnout. Důvodem pro znemožnění účasti může být absence práva účastnit se valné hromady, neprokázání tohoto práva, či v případě zástupce akcionáře neprokázání jeho zástupčího oprávnění. Listina přítomných v takovém případě musí, vedle identifikace odmítnuté osoby, obsahovat i dostatečně podrobně popsany důvod jejího odmítnutí. Zápis o odmítnutí akcionáře by měl být proveden s vědomím, že neoprávněné znemožnění účasti akcionáře může být důvodem pro vyslovení neplatnosti všech usnesení na valné hromadě přijatých.⁸⁶

3.3. Povinná účast na jednání valné hromady a účast třetích osob

Valné hromady se však neúčastní pouze akcionáři, ale v určitých případech i osoby jiné. Obecně je můžeme rozdělit do dvou skupin. Na osoby, kterým účast přikazuje či povoluje zákon a osoby, jejichž účast musí být valnou hromadou schválena.

Vždy se valné hromady dle § 402 odst. 3 ZOK musí účastnit členové představenstva. Výslovné zakotvení takovéto povinnosti přinesl až ZOK, v režimu ObchZ se jednalo o povinnost judikatorně dovozovanou.⁸⁷ Účastníci se člen představenstva má právo na udělení slova, kdykoli o to požádá, tak, aby vždy mohl vyjádřit k diskutovaným záležitostem. Povinná přítomnost členů představenstva je zásadní hlavně z pohledu akcionářského práva na vysvětlení, neboť právě

⁸⁶ Srovnej HEJDA, Jan, Zdeněk ČÁP, Petr JAHELKA a kol. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013, s. 462. ISBN 9788072019175.

⁸⁷ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3009/2007, ze dne 27. 1. 2009.

představenstvo je za jeho poskytnutí odpovědné. V konečném důsledku může neúčast člena představenstva a na ni navazující neposkytnutí vysvětlení, vyústit ve vyslovení neplatnosti rozhodnutí valnou hromadou přijatých. Pokud jde o další orgány společnosti, mají právo účastnit se valné hromady dle § 449 odst. 1 ZOK členové dozorčí rady. Účast členů dozorčí rady souvisí s jejich kontrolní činností, kdy pověřený člen dozorčí rady může valnou hromadu seznámit s výsledky činnosti dozorčí rady. Ostatní členové mají právo na udělení slova, kdykoli o to požádají, čímž jim zákon dává možnost zprávu o dozorčí činnosti konkretizovat.

Okolnosti účasti třetích osob, tedy osob odlišných od akcionářů, jejich zástupců a výše vymezených členů orgánů, na jednání valné hromady ZOK výslovně neupravuje. Je proto nutno vycházet z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu v této otázce v režimu ObchZ, kdy bylo Nejvyšším soudem dovozeno, že účast třetích osob na valné hromadě je možná jen s jejím předchozím souhlasem.⁸⁸ Toto pravidlo je nutno vztáhnout i na třetí osoby zvolené do orgánů valné hromady.⁸⁹

3.4. Usnášeníschopnost valné hromady

Usnášeníschopnost neboli kvórum je konstanta, která se určuje, zda se zasedání určitého kolektivního orgánu účastní dostatečný počet členů, tak aby tento mohl platně rozhodovat. Kterýkoli kolektivní orgán právnické osoby rozhodující ve sboru, je k rozhodování oprávněn pouze v případě, zúčastní-li se ho dostatečný počet členů požadovaný zákonem či zakladatelským právním jednáním. Dle obecné úpravy NOZ je minimální hranicí usnášeníschopnosti přítomnost nebo jiná účast většiny členů, kdy platí, že účast každého člena má stejnou váhu.⁹⁰ Právní úprava usnášeníschopnosti valné hromady akciové společnosti samozřejmě vychází z obecných ustanovení NOZ, s tím, že reflektuje specifickou povahu akciové společnosti, jakožto společnosti kapitálové, kde účast jednotlivých akcionářů má různou váhu. Rozhodujícím kritériem je počet hlasů, odvíjející se od počtu, jmenovité hodnoty a druhu vlastněných akcií.⁹¹

Usnášeníschopnost valné hromady akciové společnosti váže ZOK v § 412 odst.

⁸⁸ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 701/2004, ze dne 27. 4. 2005.

⁸⁹ Srovnej BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 1743. ISBN 9788073804510.

⁹⁰ Srovnej SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§118-418]*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 89-90. ISBN 9788074004230.

⁹¹ Srovnej ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo. Akciová společnost*. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, s. 277-278. ISBN 8073571641.

1 na přítomnost akcionářů vlastnících akcie o počtu⁹² či jmenovité hodnotě přesahující 30% základního kapitálu. Hranice 30 % je však hranicí subsidiární a úpravě stanov je ponechána možnost požadovat kvórum odlišné, a to nejen vyšší, ale i nižší jdoucí pod hranici 30 %. Tato možnost je jednou ze změn oproti úpravě ObchZ, který umožňoval zakotvit ve stanovách pouze vyšší kvórum usnášeníschopnosti.⁹³ Nová úprava umožňuje lépe zohlednit ve stanovách specifika každé jednotlivé akciové společnosti, vyplývající z její akcionářské struktury, velikosti a dalších relevantních okolností. V každém případě je třeba stanovit kvórum s rozvahou, tak, aby nedošlo k narušení řádné činnosti budoucích valných hromad.

Za akcionáře přítomného na valné hromadě je v kontextu usnášeníschopnosti nutno považovat i akcionáře účastníci se valné hromady s využitím technických prostředků dle § 398 odst. 2 až 4 ZOK, tedy prostřednictvím korespondenční a jiné stanovami či rozhodnutím statutárního orgánu povolené možnosti hlasování. Přihlížet naopak není možno dle § 401 odst. 2 ZOK k akciím či zatímním listům, se kterými není spojeno hlasovací právo, nebo nelze-li s nimi spojené hlasovací právo dle zákona či stanov vykonávat. Pokud ale takové akcie nabydou dočasně hlasovacího práva, vznikne současně povinnost zohlednit je při posuzování usnášeníschopnosti.

Při zjišťování toho, zda je valná hromada usnášeníschopná, se v předchozím odstavci zmíněné akcie nezahrnou do celkové výše základního kapitálu použitého jako základ pro výpočet kvóra. Základ, tedy 100 % účast, pak tvoří souhrn jmenovitých hodnot, respektive počtu akcií a zatímních listů, se kterými je spojeno v daném případě vykonatelné hlasovací právo. Takto zjištěný základ pro výpočet kvóra slouží následně k posouzení usnášeníschopnosti valné hromady, tedy ke zjištění, zda mají akcionáři účastníci se valné hromady dostatečný podíl na výše vymezeném relevantním základu. Vysvětlení systematiky a postupu při výpočtu usnášeníschopnosti valné hromady můžeme nalézt například v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 1502/2005, ze dne 23. 5. 2007.

Zjištění, zda je valná hromada usnášeníschopná, je prvním krokem svolatele valné hromady po jejím začátku, před přistoupením k dalším úvodním krokům, jako je třeba volba orgánů valné hromady. Usnášeníschopnost je poté třeba přezkoumávat před

⁹² Viz kusové akcie dle § 257 ZOK.

⁹³ Srovnej Čech, P.: *A.s. po rekodifikaci*, Právní rádce, roč. 2012, č. 5. [online]. [cit.2014-10-25]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/media/99-a-s-po-rekodifikaci.html>.

hlasováním o každé z otázek zařazených na pořad jednání valné hromady. Důvodem je možná proměnlivost počtu akcionářů v průběhu jednání, v určitých případech také nutnost zohlednit povinnost hlasovat podle druhů akcii či zákaz hlasování některých akcionářů. Výsledky přezkumu usnášenischopnosti je třeba pečlivě zaznamenat v zápise z jednání valné hromady, s vědomím, že zápis z jednání valné hromady může následně být v procesu soudního přezkumu valnou hromadou přijatých usnesení základním prostředkem k prokázání, že valná hromada byla v době přijímání určitého usnesení usnášenischopná.⁹⁴

Pro případy, kdy valná hromada nebude usnášenischopná, má představenstvo možnost svolat v souladu s § 414 ZOK valnou hromadu náhradní. Vzhledem k ostatním ustanovením ZOK vztahujícím se ke svolávání valné hromady lze dovodit, že právo svolat náhradní valnou hromadu mají v případě potřeby v souladu s obecnou úpravou svolávání i svolatelé ostatní. Základním rysem náhradní valné hromady je její usnášenischopnost bez ohledu na počet účastníků se akcionářů a jimi vlastněných akcií. Zákon tak dává možnost rozhodnout určité důležité a pro chod společnosti neodkladné záležitosti, bez ohledu na to, že v daném období není možno svolat usnášenischopnou valnou hromadu.⁹⁵ Náhradní valná hromada musí splnit dvě základní podmínky. Musí se konat nejpozději do 6 týdnů ode dne konání původní valné hromady a musí být svolána se shodným pořadem jednání jako valná hromada původní.

4. Procedurální otázky průběhu valné hromady

4.1. Místo a čas konání valné hromady

Aby se akcionář mohl valné hromady zúčastnit, musí samozřejmě znát přesné místo, datum a čas jejího konání. V návaznosti na ochranu práva akcionáře účastnit se valné hromady proto zákon v § 408 odst. 1 ZOK výslovně omezuje svolatele v možnosti libovolně stanovit tyto náležitosti. Určení místa, data a času konání valné hromady, je dle § 407 odst. 1 písm. b) ZOK jednou z obligatorních náležitostí pozvánky na valnou hromadu, přičemž musí být v pozvánce vymezeny tak, aby tyto ukazatele nebyly zaměnitelné. Takže například u místa konání se dá uvažovat o uvedení adresy a

⁹⁴ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 41/2002, ze dne 5. 11. 2002.

⁹⁵ Srovnej ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo. Akciová společnost*. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, s. 224-225. ISBN 8073571641.

současně specifikování podlaží a místnosti, kde bude valná hromada probíhat.

Základní zásadou tedy je, že místo, datum a hodina konání valné hromady musí být stanoveny tak, aby akcionáře nepřiměřeně neomezovali v možnosti účastnit se konané valné hromady. Už obchodní zákoník obsahoval právní úpravu regulující určení těchto náležitostí, přičemž tato ustanovení byla předmětem bohaté judikatury Nejvyššího soudu.⁹⁶ Ustanovení omezující svolatele v libovolné volbě místa, data a času konání valné hromady byla do českého právního řádu zavedena v návaznosti na zkušenosti z 90 let, kdy docházelo k volbě místa a času při svolávání valných hromad tak, aby bylo určité části akcionářů zabráněno v možnosti účastnit se konané valné hromady. Volbou nevhodného místa, data či času konání valné hromady je možno, i přesto, že budou jinak dodrženy všechny povinnosti týkající se informování akcionářů v procesu svolávání valné hromady, prakticky zamezit většině akcionářů v účasti. Při volbě místa, data a času konání valné hromady je nutno vycházet z poměrů společnosti, struktury akcionářů, ale i např. dopravní obslužnosti, přičemž je nutno zvolit nejvhodnější kombinaci předmětných parametrů. V případě změny místa, data či hodiny konání valné hromady musí být pro oznámení změny dodrženy lhůty, které zákon stanoví pro rozesílání pozvánek, respektive pro svolávání valné hromady z podnětu akcionářů.⁹⁷

4.2. Pořad jednání valné hromady

Z hlediska průběhu jakékoli valné hromady akciové společnosti, je zásadní stanovený pořad jejího jednání, tedy seznam bodů, jež mají být na zasedání valné hromady projednány. Jedná se opět o jednu z obligatorních náležitostí pozvánky dle § 407 odst. 1 písm. d) ZOK, a to náležitost zásadní důležitosti, neboť pro akcionáře představuje vodítko ke zjištění toho, co bude plánovaná valná hromada projednávat a rozhodovat. V krajním případě si lze představit situace, kdy akcionář po zhlédnutí pozvánky na valnou hromadu usoudí, že body zařazené na její pořad jsou pro něj nedůležité a v návaznosti na to se jí nezúčastní. Z hlediska právní jistoty a ochrany akcionářů je proto důležitá zásada neměnnosti a závaznosti stanoveného pořadu jednání.

Ke změně stanoveného pořadu jednání může dojít v souladu s § 408 odst. 3 ZOK

⁹⁶ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4796/2010, ze dne 23. 2. 2011, rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3397/2010, ze dne 11. 4. 2012, rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4820/2010, ze dne 23. 2. 2011.

⁹⁷ Srovnej § 406 odst. 1 ZOK a § 367 odst. 1 ZOK.

pouze v situaci, kdy se zařazením záležitosti na pořad jednání předem nezařazené projeví souhlas všichni akcionáři společnosti. Projevený souhlas nesmí mít generální povahu, ale musí být vztažen přímo k určité konkrétní otázce navržené k projednání. Jedná se o ustanovení chránící akcionáře, neúčastníci se valné hromady, před rozhodováním záležitostí v jejich nepřítomnosti a bez jejich vědomí. Zákon výslovně k udělení souhlasu nepožaduje účast akcionáře na konkrétní valné hromadě, nicméně z logiky věci se dá usuzovat, že se tak bude většinou dít na valné hromadě, v návaznosti na vývoj jednání a náhle vzniklou potřebu projednání a případného rozhodnutí záležitostí nezařazených na pořad jednání valné hromady.

Záležitosti zařazené na pořad jednání valné hromady mohou být z pořadu probíhající valné hromady rovněž vyloučeny. Valná hromada může, v tomto případě prostou většinou hlasů přítomných akcionářů, rozhodnout, že určitá záležitost původně zařazená na pořad jednání nebude v souladu s § 409 ZOK projednána, nebo její projednání bude přeloženo na následující valnou hromadu. Jedná se o rozhodnutí pro představenstvo závazné, na jehož základě musí bod na pořad jednání následující valné hromady zařadit. Přijímání takového rozhodnutí prostou většinou hlasů nahrává tomu, že toto ustanovení může být využito akcionářem či jejich skupinou, mající většinu na dané valné hromadě, k zabránění projednání určitého bodu. Pak je na posouzení, zda takovým postupem nedochází ke zneužívání většinového postavení, nebo zda je takové jednání v souladu s dobrými mravy.⁹⁸

Co se týče jednotlivých bodů pořadu jednání, tak tyto musí být stanoveny dostatečně určitě a srozumitelně, tak aby měl akcionář dostatek informací a mohl se rozhodnout, zda se jednání zúčastní a případně se na jednání důkladně připravit.⁹⁹ Pokud je na pořad jednání zařazena volba členů orgánů společnosti, musí být dle § 407 odst. 1 písm. d) ZOK v pozvánce na valnou hromadu povinně uvedeny informace o navrhovaných kandidátech. S informovaností akcionářů a pořadem jednání souvisí i další obligatorní obsahová náležitost pozvánky na valnou hromadu, a to návrh usnesení a jeho zdůvodnění dle §407 odst. 1 písm. f) ZOK. Pokud má být k určitému bodu zařazenému na pořadu jednání přijímáno usnesení, musí být návrh usnesení, v podobě

⁹⁸ Srovnej BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, s. 1709 ISBN 9788073804138.

⁹⁹ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 155/2001, ze dne 25. 9. 2001.

v jaké o něm bude hlasováno, uveden v pozvánce. Odůvodnění slouží k tomu, aby poskytlo akcionáři informace k vyjasnění kontextu přijímaného rozhodnutí. Pokud ovšem usnesení k přijetí předkládáno není, musí pozvánka na valnou hromadu obsahovat vyjádření představenstva ke každému z navrhovaných bodů pořadu jednání, přičemž v návaznosti na něj může vypracovat návrh usnesení kterýkoli z akcionářů a společnost je povinna jej dle § 407 odst. 2 ZOK zveřejnit na svých internetových stránkách. Jak bylo vymezeno relevantní judikaturou, nemusí být součástí pořadu jednání uvedeného v pozvánce na valnou hromadu body související s jejími nezbytnými procedurálními otázkami, pozvánka tedy nemusí v pořadu jednání obsahovat například volbu jednotlivých funkcionářů valné hromady.¹⁰⁰

Určité výjimky z obecných pravidel upravujících pořad jednání existují pro valné hromady svolávané na žádost kvalifikovaných akcionářů, kdy představenstvo nesmí navržený pořad jednání dle § 367 odst. 2 ZOK měnit či doplňovat bez souhlasu navrhovatele. Další pravidla pak vyplývají z poměrně bohaté judikatury k této otázce, například v případě, kdy představenstvo spojuje pořady jednání navržené více akcionáři, potřebuje k tomu souhlas všech navrhovatelů. Případnou neplatnost usnesení přijatých na valné hromadě svolané v rozporu s úpravou § 367 odst. 2 ZOK však bude vždy nutno posuzovat vzhledem k okolnostem konkrétního případu.¹⁰¹ Smyslem této zvláštní zákonné úpravy je zaručit kvalifikovanému akcionáři, že věci, kvůli kterým navrhl svolání valné hromady, budou moci být projednány.

4.3. Volba orgánu valné hromady

Valná hromada, jakožto orgán kolektivní, složený z velkého počtu členů, potřebuje ke svému řádnému fungování určitou organizační strukturu a řízení. Aby valná hromada mohla řádně plnit své úkoly, je třeba, aby její jednání někdo řídil, organizoval, počítal hlasy a pořizoval zápis rozhodných skutečností. Toto ZOK předpokládá a v § 422 ZOK ukládá valné hromadě, aby si zvolila předsedu, zapisovatele, ověřovatele zápisu a osobu, nebo osoby pověřené sčítáním hlasů. Valná hromada rozhoduje o volbě svých orgánů prostou většinou, kdy zákonem stanovená 4 členná struktura může být modifikována tím, že bude rozhodnuto o souběhu některých

¹⁰⁰ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2340/2007, ze dne 24. 6. 2009.

¹⁰¹ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 524/2006, ze dne 11. 12. 2007 a rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 1205/2006, ze dne 30. 1. 2008.

funkcí. Možnost souběhu funkcí je jistou novinkou, když v režimu ObchZ byla kumulace funkcí judikaturou zapovězena.¹⁰² Kandidáty do jednotlivých orgánů navrhuje zpravidla svolatel, ale může tak činit i kterýkoli akcionář. Dle ustálené judikatury přitom platí, že funkce jednotlivých orgánů valné hromady nejsou vyhrazeny pouze akcionářům.¹⁰³ Pokud je však do funkce zvolena takováto „třetí osoba“, musí valná hromada současně vyslovit souhlas s její účastí.

Nejdůležitějším funkcionářem valné hromady je její předseda, proto by měl být zvolen na jejím začátku, aby následně mohl valnou hromadu řídit. Před jeho zvolením je řízením valné hromady pověřen její svolatel. Nezvolení předsedy má z podstaty věci zásadní dopad na jednání valné hromady, a proto ZOK v § 422 odst. 1 pověřuje v případě nezvolení předsedy řízením valné hromady opět jejího svolatele, nebo jím určenou osobu. Pokud je svolatelem valné hromady některý z kolektivních orgánů, může určit buď někoho ze svého středu, nebo osobu třetí. Na druhou stranu má dle ustálené judikatury svolatel možnost v případě nezvolení předsedy valné hromady její jednání ukončit.¹⁰⁴ Je-li svolatelem valné hromady dle § 368 odst. 1 ZOK z pověření soudu akcionář, může soud, pokud to uzná za vhodné, ve svém rozhodnutí současně určit i osobu předsedy valné hromady. Při své řídicí činnosti je předseda vázán relevantními ustanoveními zákona a stanov. Vedle toho může být ve stanovách či ad-hoc upraven jednací řád pro valnou hromadu, který blíže vymezuje podrobnosti průběhu jejího jednání. Předseda valné hromady například udílí a odjímá slovo, řídí hlasování, vyhláší jeho výsledky. Mělo by se pokud možno jednat o zkušenou osobu znalou postupů a procedurálních otázek fungování valné hromady, neboť případné procedurální nedostatky v průběhu valné hromady mohou mít za následek neplatnost všech jejích rozhodnutí.

Dalším pro průběh valné hromady nezbytným funkcionářem je zapisovatel, jehož hlavním úkolem je logicky vyhotovit obligatorní zápis z jejího jednání. S funkcí zapisovatele pak souvisí funkce ověřovatele zápisu, který vyhotovený zápis spolu se zapisovatelem podepisuje, čímž stvrzuje jeho správnost. Oba tyto funkcionáři jsou

¹⁰² Srovnej Čech, P.: *A.s. po rekodifikaci*, Právní rádce, roč. 2012, č. 5. [online]. [cit.2014-10-25]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/media/99-a-s-po-rekodifikaci.html>.

¹⁰³ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. z.n35 Odo 755/2005, ze dne 13. 12. 2006 a DĚDIČ, Jan, Radim KRÍŽ, Ivana ŠTENGLOVÁ a Petr ČECH. *Akciové společnosti. 7., přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2012, s. 418-419. ISBN 9788072089222.

¹⁰⁴ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 9/2009, ze dne 16. 9. 2009.

primárně voleni valnou hromadou, přičemž opět platí, že pokud zvoleni nebudou, určí je svolatel valné hromady. Valná hromada rovněž může rozhodnout, že předsedou a ověřovatelem zápisu je jedna a táž osoba. Posledním v ZOK vypočteným funkcionářem valné hromady je osoba, respektive osoby, pověřené sčítáním hlasů. Jejich volba je opět primárně věcí valné hromady, pokud však ke zvolení sčítatelů nedojde, je jejich určením pověřen svolatel. Valná hromada rovněž může, za podmínky, že tím nedojde k ohrožení jejího řádného průběhu, sčítáním hlasů pověřit svého předsedu.

4.4. Další akcionářská práva vázaná na jednání valné hromady

4.4.1. Právo na vysvětlení na valné hromadě

Aby akcionář mohl důsledně vykonávat svá akcionářská práva, tedy především podílet se na řízení společnosti prostřednictvím hlasování na valné hromadě, musí být dostatečně informován o relevantních souvislostech, okolnostech a rizicích záležitostí na valné hromadě rozhodovaných.¹⁰⁵ Právo na vysvětlení dle § 358 ZOK náleží každému akcionáři, bez ohledu na počet jím vlastněných akcií, jejich jmenovitou hodnotu či druh, přičemž se jedná o právo samostatně nepřevoditelné. Akcionář může na jeho základě žádat vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti či jí ovládaných osob, ale s omezením, že se musí jednat o vysvětlení nezbytné pro posouzení záležitostí zařazených na pořad jednání valné hromady, nebo výkon jeho akcionářských práv. Akcionář může žádost o vysvětlení podat buď přímo na valné hromadě, nebo dle § 357 odst. 2 ZOK v čase mezi uveřejněním pozvánky a konáním samotné valné hromady. Pro přednes žádostí o vysvětlení přímo na valné hromadě mohou stanovy vymezit určitý přiměřený časový úsek, čímž chrání před zneužíváním tohoto práva, například za účelem krácení práv ostatních akcionářů. Pro žádosti podávané před konáním valné hromady pak platí pravidlo obdobné. Stanovy, případně na jejich základě jednací řád společnosti, mohou vedle toho upravovat technické podrobnosti samotného procesu podávání žádostí a následného poskytování vysvětlení.

Povinnost vysvětlení poskytovat představenstvo společnosti. V souladu s § 358 odst. 1 ZOK musí být vysvětlení primárně poskytnuto přímo na valné hromadě, kde se uvedené záležitosti projednávají, jelikož pouze tak mohou informace akcionáři

¹⁰⁵ Srovnej FILIP, Václav. *Akcionářské právo na informace. Právní rozhledy*. 2010, č. 14, s. 495-501. [online]. [cit.2014-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

posloužit při hlasování o předložených záležitostech. Představenstvo má v souladu se standardem péče řádného hospodáře povinnost se na potenciální dotazy, vzhledem ke stanovenému pořadu jednání, připravit a případně zajistit účast osob dostatečně erudovaných k podání vysvětlení. V případě složitějších otázek, jejichž vysvětlení není přímo na jednání možné, je na rozdíl od režimu ObchZ¹⁰⁶ umožněno poskytnout vysvětlení v dodatečné 15 denní lhůtě ode dne konání valné hromady. Složitost vzneseného dotazu by však měla být posuzována velmi restriktivně, neb dodatečně poskytnuté informace již nemohou splnit primární účel podkladu pro rozhodování na valné hromadě.¹⁰⁷ ZOK výslovně v § 358 odst. 2 stanovuje, že poskytnutá informace musí být určitá a musí poskytovat dostatečný a pravdivý obraz o dotazovaných skutečnostech. V případě, že poskytnutá informace takovou kvalitu mít nebude, může to mít stejné následky jako samotné neposkytnutí informace. Za informace poskytnuté v souladu s právem na vysvětlení zákon výslovně považuje i informace uveřejněné před konáním valné hromady na internetových stránkách společnosti.

Povinnost poskytnout vysvětlení není bezvýjimečná, § 359 ZOK vymezuje situace, kdy představenstvo tuto povinnost nemá. Musí se jednat o:

- a) informace, jejichž poskytnutí by mohlo přivodit společnosti nebo jí ovládaným osobám újmu,
- b) vnitřní informaci nebo informaci utajovanou dle jiného právního předpisu,
- c) informaci veřejně dostupnou.

Představenstvo postupuje tak, že posoudí žádost o sdělení informací a pokud jsou splněny podmínky pro odmítnutí takové žádosti, žádost odmítne a současně akcionáři sdělí důvody odmítnutí. Důvodem pro odmítnutí může být, vedle výše vymezených důvodů dle ZOK, i zneužití předmětného akcionářského práva v souladu s obecnou úpravou zneužití práva dle NOZ.¹⁰⁸ Sdělení o odmítnutí žádosti o poskytnutí vysvětlení je v takovém případě povinnou náležitostí zápisu z jednání valné hromady.

Odmítnutý akcionář má v souladu s § 360 odst. 2 a 3 ZOK právo na přezkum

¹⁰⁶ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1592/2011, ze dne 13. 3. 2012.

¹⁰⁷ Srovnej HEJDA, Jan, NINA BACHROŇOVÁ, KARINA DIVIŠOVÁ a kol. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech: zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích): poznámkové znění: [2014]*. Olomouc: ANAG, 2013, s. 495. ISBN 9788072638239.

¹⁰⁸ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 71/2001, ze dne 29. 8. 2001.

odmítnutí jeho žádosti o vysvětlení. V první řadě může akcionář požadovat, aby dozorčí rada určila, že podmínky pro odmítnutí žádosti nenastaly. Dozorčí rada má povinnost rozhodnout přímo na jednání valné hromady, nebo v odůvodněných případech do 5 pracovních dnů. V případě, že i dozorčí rada poskytnutí vysvětlení odmítne či se nevyjádří, má akcionář právo obrátit se do 1 měsíce se svou žádostí o přezkum na soud. Po dobu soudního řízení přitom v souladu s § 360 odst. 3 ZOK neběží promlčecí lhůty práv na vysvětlení závislých. Upření práva na vysvětlení bez splnění zákonných důvodů nebo podání vysvětlení nesplňujícího zákonem stanovené kvalitativní požadavky může být v krajním případě důvodem pro vyslovení neplatnosti přijatých usnesení dle § 428 ZOK.¹⁰⁹

Pokud bychom právo na vysvětlení pojali v širší podobě, můžeme určitou informační povinnost společnosti směrem k akcionáři najít i v jiných ustanoveních ZOK, pod právo na informace můžeme podřadit například povinnost zpřístupnit akcionářům v souladu s § 436 ZOK, nejméně 30 dní před konáním valné hromady, účetní závěrku, zprávu o podnikatelské činnosti a stavu majetku společnosti.¹¹⁰

4.4.2. Právo podávat návrhy a protinávrhy

Právem akcionáře, které je svázáno se stanoveným pořadem jednání valné hromady, je v souladu s § 361 odst. 1 ZOK právo uplatňovat návrhy a protinávrhy k záležitostem zařazeným na pořad jednání. Návrhem se v takovém případě rozumí předložení akcionářského návrhu usnesení valné hromady, v případě, kdy usnesení nebylo představenstvem či jiným akcionářem navrženo. Protinávrhem logicky je předložení akcionářského návrhu usnesení proti návrhu usnesení, které bylo předloženo představenstvem¹¹¹ či jiným akcionářem. Právo uplatňovat návrhy a protinávrhy je samostatně nepřevoditelným právem, náležejícím každému akcionáři bez ohledu na počet akcií, jejich jmenovitou hodnotu či druh.¹¹² Akcionář je povinen doručit protinávrhy v souladu s § 361 odst. 2 ZOK v „přiměřené lhůtě“, ač zákon hovoří pouze o protinávrzích, je z logiky věci třeba shodnou povinnost vztahovat i na akcionářské návrhy. Stejným extenzivním způsobem je nutno vykládat i ostatní související

¹⁰⁹ Srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 5246/2009, ze dne 27. 4. 2011.

¹¹⁰ Srovnej FILIP, Václav. *Akcionářské právo na informace. Právní rozhledy*. 2010, č. 14, s. 495-501. [online]. [cit.2014-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹¹¹ Srovnej § 407 odst. 2 ZOK a § 407 odst. 1 písm. f).

¹¹² FILIP, Václav. *Procedurální práva akcionářů na valné hromadě. Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 5, s. 153 – 159. [online]. [cit.2014-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

ustanovení.¹¹³ Co se rozumí přiměřenou lhůtou, ale zákon blíže nespecifikuje. Její posouzení bude záležet na okolnostech případu a úvaze představenstva. Výslovně je vedle toho v § 363 ZOK zakotvena možnost uplatňovat návrhy k záležitostem, které budou teprve zařazeny na pořad jednání, před uveřejněním pozvánky na valnou hromadu.

Doručené návrhy a protinávry je představenstvo povinno posoudit a následně je v souladu s § 362 odst. 1 ZOK spolu se svým stanoviskem zveřejnit způsobem stanoveným pro svolávání valné hromady. Povinnost uveřejnění však není bezvýjimečná, představenstvo nemusí návrhy a protinávry uveřejňovat v případě, že by akcionáři byly návrhy či protinávry s vyjádřením doručeny méně než dva dny před konáním valné hromady, nebo pokud by náklady uveřejnění byly v hrubém nepoměru k významu návrhu či protinávru. Pokud je návrh či protinávrh delší než 100 slov, má představenstvo povinnost zveřejnit pouze jeho výtah se svým stanoviskem a jeho plné znění vyvěsit na svých internetových stránkách. V případě, že jde o návrh dle § 363 ZOK doručený nejpozději 7 dní před uveřejněním pozvánky na valnou hromadu, je představenstvo povinno uveřejnit návrh se svým stanoviskem spolu s pozvánkou na valnou hromadu.

Na jednání valné hromady pak platí, neurčí-li stanovy jinak, že o návrzích akcionářů je hlasováno nejdříve, tedy před hlasováním o všech ostatních návrzích. Akcionář má před hlasováním právo přednést svůj návrh osobně, přičemž stanovy či rozhodnutí valné hromady mohou přiměřeně čas pro přednes návrhů omezit. I v případě, že akcionář nedodrží některou ze zákonem stanovených lhůt, neznamená to, že by nemohl svůj návrh na valné hromadě přednést a následně by o něm nemohlo být hlasováno.¹¹⁴

Od v předchozích řádcích nastíněného práva podávat návrhy či protinávry je třeba odlišit právo žádat v souladu s § 369 ZOK o zařazení bodu na pořad jednání valné hromady. Jedná se o právo, které na rozdíl od práva uplatňovat návrhy a protinávry, může být uplatněno pouze kvalifikovaným akcionářem a jehož konečným důsledkem je faktické doplnění pořadu jednání o nový bod. Podmínkou doplnění pořadu jednání je, že navržená záležitost musí spadat do oblasti působnosti valné hromady a kvalifikovaný

¹¹³ Srovnej ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CÍLEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 550. ISBN 9788074004803.

¹¹⁴ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 1629/2005, ze dne 17. 4. 2007.

akcionář doručí svou žádost tak, aby mohla být zveřejněna nejpozději 5 dní před konáním valné hromady či rozhodným dnem. Pokud jsou splněny předpoklady dle ustanovení § 369 ZOK, je výsledkem žádosti kvalifikovaného akcionáře požadované doplnění pořadu jednání valné hromady. Stejně jako v případě ostatních práv kvalifikovaných akcionářů se jedná o právo sloužící k posílení jejich postavení a možnosti domoci se projednání záležitostí pro společnost nějakým způsobem kontroverzních, které by jinak nebyly na pořad jednání zařazeny.¹¹⁵

4.4.3. Protest

Protest, respektive právo vznést protest, je institutem, který vychází z úpravy §188 odst. 2 písm. f) ObchZ, s tím, že úprava ZOK přidává vznesenému protestu značně na důležitosti.¹¹⁶ I když protest není stejné povahy jako ostatní práva v této části vymezená, tedy není akcionářským právem tak, jak ho chápe teorie, přišlo mi vhodné zařadit ho vzhledem k jeho důležitosti mezi akcionářská práva. Protest vznesený proti určitému usnesení valné hromady je v souladu s § 424 ZOK zásadní podmínkou pro možnost domáhat se vyslovení neplatnosti tohoto usnesení dle § 428 ZOK. Nestačí ale protest pouze vznést, protestující akcionář musí požádat o zaznamenání protestu v zápise z jednání valné hromady. Teprve až poté má zapisovatel povinnost ho zaznamenat. Právě naplnění těchto dvou podmínek, tedy podání protestu a jeho následné zaznamenání v zápise z valné hromady, je nezbytným předpokladem k tomu, aby akcionář mohl úspěšně napadnout platnost určitého usnesení.

V každém případě, se musí jednat o protest, který je určitým a srozumitelným. Protestující musí vymezit všechny relevantní skutečnosti, ve kterých spatřuje důvody nesprávnosti či neplatnosti usnesení valné hromady.¹¹⁷ Vzhledem k formulaci § 424 ZOK se ovšem dá usuzovat, že není důležité, kdo předmětný protest podal, není to tedy tak, že by návrh dle § 428 ZOK mohla podat pouze osoba protestujícího.¹¹⁸

Důvodů neplatnosti usnesení valné hromady nezaznamenaných v zápise z jednání, se akcionář může dovolávat pouze v případě, že protest nebyl zaznamenán

¹¹⁵ FILIP, Václav. *Procedurální práva akcionářů na valné hromadě. Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 5, s. 153 – 159. [online]. [cit.2014-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹¹⁶ HEJDA, Jan, Zdeněk ČÁP, Petr JAHĚLKA a kol. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013, s. 479. ISBN 9788072019175.

¹¹⁷ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 41/2002, ze dne 5. 11. 2002.

¹¹⁸ Srovnej ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CÍLEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 670. ISBN 9788074004803.

následkem pochybení na straně zapisovatele či předsedy valné hromady. V případném soudním řízení bude muset být tato skutečnost akcionářem tvrzena a následně prokázána. V návaznosti na to pak ZOK upravuje v § 424 odst. 2 vyvratitelnou domněnku, že v případě pochybností, zda byl protest podán, se má za to, že podán byl. V případě, kdy protest podán nebyl, může akcionář úspěšně použít postup dle § 428 ZOK pouze pokud se jednání valné hromady nezúčastnil nebo se jedná o takové důvody neplatnosti usnesení valné hromady, které nebyly na konkrétním jednání valné hromady objektivně zjištělné, tedy důvody neplatnosti, které vyšly najevo až po skončení valné hromady.

4.5. Zápis z jednání valné hromady

Zápis z jednání valné hromady slouží k zachycení průběhu jejího jednání. Jedná se o zásadní dokument, jehož tvorbu má dle § 423 odst. 1 ZOK na starost zapisovatel volený valnou hromadou či určený jejím svolatelem. V osobě zodpovědné za tvorbu zápisu se úprava ZOK rozchází s úpravou ObchZ, jež dával vytvoření zápisu za povinnost představenstvu.¹¹⁹ Zápis musí být vyhotoven ve lhůtě 15 dnů ode dne ukončení valné hromady a rovněž v této lhůtě musí být kompletní předán představenstvu, které jej má povinnost archivovat¹²⁰ a současně uveřejnit na internetových stránkách společnosti. Hotový zápis musí být podepsán předsedou valné hromady a ověřovatelem či ověřovateli zápisu, pokud není předseda zvolen, podepisuje zápis místo něj svolatel.

V zápise z jednání valné hromady musí být zachyceny přinejmenším náležitosti vypočtené § 423 odst. 2 ZOK, tedy sídlo a firma společnosti, místo a doba konání valné hromady, jméno předsedy, zapisovatele, ověřovatelů zápisu a osob pověřených sčítáním hlasů, popis projednání jednotlivých záležitostí zařazených na pořad valné hromady, usnesení valné hromady s uvedením výsledků hlasování a konečně, pokud o to protestující požádá, i obsah protestu akcionáře, člena představenstva nebo dozorčí rady týkajícího se usnesení valné hromady. Jedná se o výčet minimálních náležitostí zápisu, další mohou být požadovány přímo ZOK nebo zákonem jiným. Například dle § 360 ZOK musí zápis obsahovat odůvodněné sdělení o odmítnutí poskytnutí vysvětlení ze

¹¹⁹ Srovnej DĚDIČ, Jan, Radim KRÍŽ, Ivana ŠTENGLOVÁ a Petr ČECH. *Akciové společnosti*. 7., přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, s. 672. ISBN 9788072089222.

¹²⁰ Viz § 425 odst. 2 ZOK.

strany představenstva či osoby svolatele. Nebo dle § 356 odst. 3 ZOK musí zápis v případě kumulativního hlasování obsahovat informaci, kolika hlasy bylo hlasováno pro navrhované osoby a jmenný seznam hlasujících.

Zvýšena pozornost by měla být věnována zejména zaznamenání popisu projednávání jednotlivých záležitostí, procesu přijímání rozhodnutí valné hromady včetně výsledků hlasování a podaných protestů.¹²¹ Pokud se jedná například o výsledky hlasování, je vhodné uvést tyto co nejpodrobněji, tedy počet hlasů pro, počet hlasů proti, počet hlasů, který se zdržel hlasování. Jelikož může být počet akcionářů v průběhu konání valné hromady proměnlivý, měl by být, pokud to není podrobně zaneseno v listině přítomných, i zde zachycen počet hlasů, který se v době přijímání usnesení účastnil valné hromady.¹²² V určitých situacích může být nadto vyžadováno, aby zápis obsahoval i jména akcionářů hlasujících pro a proti určitému usnesení valné hromady.¹²³ Zapisovatel by při své činnosti měl mít na vědomí, že v případě řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady bude zápis z jejího jednání důležitým důkazem a jako takový bude podroben soudnímu přezkumu, tudíž by měl být koncipován jako dostatečně konkrétní a zachycovat všechny zásadní skutečnosti.

Aby byl zápis z jednání valné hromady kompletní, musí k němu být dle § 423 odst. 3 ZOK přiloženy zákonem vymezené přílohy, tedy návrhy, prohlášení a listina přítomných. Návrhy jsou myšleny zejména návrhy a protinávrhy k otázkám zařazeným na pořad jednání valné hromady. Prohlášeními jsou například vzdání se práva dle § 339 a 490 ZOK. Povinnost přiložit další dokumenty může být stanovena i zákonem jiným, například dle § 21 odst. 4 PřemZ je obligatorní přílohou zápisu z jednání valné hromady projekt přeměny. Zápis z jednání valné hromady je jednou z písemností, vedle pozvánky a listiny přítomných, které ukládá zákon uchovávat po celou dobu existence společnosti. Akcionář má v návaznosti na to právo, po celou dobu existence společnosti, požádat o vydání kopie kteréhokoli zápisu či jeho části. Náklady na pořízení a zaslání kopie zápisu nese žadatel, s výjimkou situace, kdy společnost nezveřejní zápis ve lhůtě

¹²¹ Srovnej BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 1748. ISBN 9788073804510.

¹²² Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 41/2002, ze dne 5. 11. 2002.

¹²³ Viz § 356 odst. 3 ZOK, § 21 odst. 5 a 6 PřemZ.

15 dní na svých internetových stránkách, poté nese náklady na vyhotovení kopie sama společnost.¹²⁴

5. Hlasování a rozhodnutí valné hromady

5.1. Hlasování na valné hromadě

Jak již bylo několikrát zmíněno, vykonává akcionář, jakožto společník akciové společnosti, své právo podílet se na řízení společnosti především prostřednictvím práva účastnit se valné hromady a hlasovat na ní.¹²⁵ Předpokladem pro možnost vykonávat hlasovací právo je tedy, až na výjimku tvořenou hlasováním per rollam, účast na valné hromadě. Hlasovací právo je, stejně jako většina akcionářských práv v této práci zmíněných, právem samostatně nepřevoditelným, tudíž jej lze převádět jen spolu s akcií, do níž je inkorporováno a může být vykonáváno jen vlastníkem akcie či jeho zástupcem. Jedním ze znaků akciové společnosti, jakožto ryziho představitele kapitálových společností je, že společníci nedisponují rovným počtem hlasů, ale počet jejich hlasů se odvíjí od počtu, jmenovité hodnoty a druhu jimi vlastněných akcií. Základní zásadou pak je, že počet hlasů akcionáře odpovídá jeho podílu na základním kapitálu společnosti. Z této zásady však můžeme nalézt jisté výjimky.¹²⁶

Stanovení počtu hlasů spojených s jednotlivými akciemi je dle § 250 odst. 1 písm. e) ZOK jednou z náležitostí stanov. V případě, že společnost vydá akcie s různou jmenovitou hodnotou, musí stanovy určit, kolik hlasů se váže ke které jmenovité hodnotě. V případě, kdy společnost vydá akcie kusové, platí, že pokud stanovy nepřipouští vydání kusových akcií s různým počtem hlasů, váže se ke každé akcií se v souladu s § 257 odst. 3 ZOK hlas jeden. Jednou z novinek vztahujících se k hlasovacímu právu, jež přinesla úprava ZOK, je možnost v souladu s § 276 odst. 3 ZOK vydávat akcie se zvláštními právy, přičemž jedním z demonstrativně vypočtených práv, které je možno spojit s vydanými akciemi, je rozdílná váha hlasů.¹²⁷ V případě vydání akcií s rozdílnou vahou hlasů, nebude počet hlasů vázán na podíl na základním

¹²⁴ Viz § 425 ZOK.

¹²⁵ Viz § 353 ZOK.

¹²⁶ Srovnej ČERNÁ, Stanislava. O akciích s rozdílnou vahou hlasů v budoucím českém akciovém právu. *Obchodněprávní revue*. 2012, roč. 4, č. 7-8, s. 193.

¹²⁷ Čech, P.: *A.s. po rekonstrukci*, [online] Právní rádce, roč. 2012, č. 5.. [cit.2014-05-20]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/media/99-a-s-po-rekodifikaci.html>.

kapitálu společnosti, ale právě na druh akcie. S akciemi se stejnou jmenovitou hodnotou, respektive stejnou akcií kusovou, tak bude moci být svázán různý počet hlasů, přičemž zákonodárce nestanovil pro akcie s rozdílnou vahou hlasů žádné omezení. Právě nevymezení hranice pro vydávání akcií s rozdílnou vahou hlasů, je možným problematickým místem úpravy, na které poukazuje právní teorie. Je upozorňováno na zahraniční zkušenosti, kdy postupně začaly být vydávány akcie se stále většími násobky hlasů, přičemž například v Německu situace vygradovala až k vydávání akcií s tisícinásobkem hlasovací síly srovnatelných akcií.¹²⁸

Existují ale i případy, kdy hlasovací právo spojené s akcií není či nemůže být vykonáváno. Hlasovací právo není, neurčí-li stanovy jinak, spojeno s akciemi prioritními,¹²⁹ přičemž platí, že souhrn jmenovitých hodnot akcií vydaných bez hlasovacího práva přitom nesmí přesáhnout 90 % základního kapitálu. Zákon může v určitých případech hlasovací právo i takovým akciím ad-hoc přiznat. Taková situace nastane v případě odděleného hlasování dle druhu akcií či v situacích vymezených § 280 odst. 2 ZOK, tedy v případě, že společnost rozhodla, že přednostní podíl na zisku nebude vyplacen, nebo je v prodlení s jeho výplatou. Pro případy, kdy akcie bez hlasovacího práva tohoto práva nabydou,¹³⁰ je ve stanovách nutno zakotvit kolik hlasu bude s každou z nich svázáno. Pokud stanovy neurčí jinak, bude s každou kusovou akcií spojen jeden hlas. U akcií se jmenovitou hodnotou bude nutno vycházet z porovnání poměru hlasů spojených s kmenovou akcií určité hodnoty. Ustanovení § 426 ZOK pak vymezuje situace, kdy akcionář sice hlasovací práva má, ale nesmí je vykonávat. Je tomu tak v těchto případech:

- a) je-li v prodlení s plněním vkladové povinnosti, pak pozbývá hlasovací právo v rozsahu prodlení,
- b) rozhoduje-li valná hromada o jeho nepeněžitém vkladu,
- c) rozhoduje-li valná hromada o tom, že mu (či osobě jednající s ním ve shodě) má být prominuto splnění povinnosti,
- d) má-li být pro porušení povinnosti odvolán z funkce člena orgánu,
- e) v dalších případech stanovených ZOK¹³¹

¹²⁸ Srovnej ČERNÁ, Stanislava. O akciích s rozdílnou vahou hlasů v budoucím českém akciovém právu. *Obchodněprávní revue*. 2012, roč. 4, č. 7-8, s. 196.

¹²⁹ Viz § 278 ZOK.

¹³⁰ Viz § 278 ZOK.

¹³¹ Např. § 229 odst. 1 ZOK, § 309 odst. 1 ZOK a § 500 odst. 3 ZOK.

Zákazy vykonávání hlasovacího práva se v případech a za podmínek stanovených v § 427 ZOK uplatní nejen na akcionáře, ale i na osoby jednající ve shodě. Vedle toho je nutno rozlišovat, zda se zákaz uplatní při hlasování o všech otázkách, nebo jen při hlasování o konkrétní otázce. Dalším případem omezení hlasovacího práva akcionáře může být zakotvení hranice maximálního počtu hlasů na jednoho akcionáře (vztahuje se i na jím ovládané osoby) v textu stanov, základní podmínkou přitom je, že toto omezení bude nediskriminační, tedy bude mít pro každého akcionáře stejný rozsah. Poté platí, že k hlasům uplatněným nad stanovenou hranici se nepřihlíží, omezení se uplatní i v případě, kdy část hlasovacích práv bude uplatněna prostřednictvím zástupce. Konečně se v případě nesplnění zákonných požadavků nepřihlíží k hlasům uplatněným prostřednictvím hlasování za pomoci technických prostředků a k hlasům akcionářů, u kterých soud přisvědčí, že došlo ke zneužití hlasovacího práva.¹³²

Pokud jde o samotný způsob hlasování, tak zákon žádnou bližší úpravu neobsahuje a ponechává jeho úpravu stanovám či jednacímu řádu. O způsobu hlasování se může ad-hoc usnést i samotná valná hromada, ať už na návrh svolatele, předsedy či akcionářů. Způsob hlasování není nijak omezen a pro různé situace může být určen různý, může se jednat například o hlasování tajné, pomocí hlasovacích lístků, nebo veřejně aklamací. Povětšinou není způsob hlasování ovšem nijak upraven a hlasuje se veřejně aklamací, přičemž platí, že pokud stanovy neurčí jinak, hlasuje se nejdříve o návrzích akcionářů.¹³³ Za zvláštní způsob hlasování můžeme považovat i hlasování za pomoci technických prostředků dle § 398 odst. 2 až 4 ZOK, tento způsob byl rozebrán blíže v kapitole 3.1.1. této práce.

5.2. Počet hlasů potřebný pro přijetí rozhodnutí

Pro přijetí jakéhokoli rozhodnutí valné hromady je třeba splnit dvě základní podmínky. Valné hromady se musí zúčastnit dostatečný počet akcionářů, tedy musí být usnášeníschopná a musí být dosaženo počtu hlasů zákonem či stanovami požadovaného.

Základní hranicí k přijetí rozhodnutí je pak tzv. většina prostá, tedy přijetí rozhodnutí více než 50 % hlasů na valné hromadě přítomných akcionářů. Požadavek k přijetí rozhodnutí prostou většinou vymezuje § 415 ZOK s tím, že se jedná o hranici

¹³² Srovnej DĚDIČ, Jan. K právní povaze usnesení valné hromady v rekodifikaci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*. 2011. roč. 3, č. 11, s. 331.

¹³³ Srovnej BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 1721. ISBN 9788073804510.

subsidiární, která se uplatní v případě, že zákon či stanovy nepožadují k přijetí rozhodnutí počet hlasů jiný, tedy většinu kvalifikovanou. I v případě počítání většiny potřebné k přijetí rozhodnutí je, stejně jako u úpravy usnášeníschopnosti, nutno pojem „přítomných akcionářů“ interpretovat extenzivně, tedy započíst nejenom akcionářů přítomné osobně, ale i akcionáře přítomné prostřednictvím zástupců či hlasujících s využitím povolených technických prostředků, přičemž až na určité výjimky, stanovené zákonem či stanovami, se většina počítá ze součtu hlasů všech takto přítomných akcionářů.¹³⁴

5.2.1. Kvalifikovaná většina

Jak bylo výše vymezeno, mohou zákon nebo stanovy požadovat k přijetí rozhodnutí počet hlasů vyšší. Pokud jde o úpravu většiny potřebné pro přijetí rozhodnutí ve stanovách, tak ZOK sice neobsahuje žádná omezení, avšak vzhledem k použitému pojmu „většina“, souhlasím s názorem P. Hampela,¹³⁵ že stanovy mohou požadovat k přijetí rozhodnutí pouze počet hlasů vyšší než nadpoloviční. Opačný názor, tedy že ve stanovách může být požadován počet hlasů nižší, než stanoví § 415 ZOK, pak nabízí autoři publikace pod vedením Jana Hejdy.¹³⁶ Další možností, jak mohou stanovy zpřísnit zákonnou úpravu přijetí rozhodnutí, je stanovit, že většina potřebná k přijetí rozhodnutí nebude počítána jen z hlasů akcionářů přítomných, ale z hlasů akcionářů všech. Při zakotvení odlišného kvora pro přijetí rozhodnutí ve stanovách, je nicméně nutno mít na paměti, že stanovení příliš vysoké většiny, v extrémních případech dokonce jednohlasnosti, může vést v konečném důsledku až k zablokování rozhodovací činnosti valné hromady.

Vedle stanov, upravuje v mnoha ustanoveních přísnější požadavky na přijetí rozhodnutí sám zákon. V obecné rovině se jedná o rozhodování otázek, které mohou mít významný vliv na akcionáře či společnost samotnou. Komplexním ustanovením ZOK upravujícím kvalifikovanou většinu je jeho § 416. V odstavci prvním tohoto ustanovení můžeme nalézt výčet rozhodnutí, k jejichž přijetí je třeba dosáhnout alespoň

¹³⁴ Pokud lze v daném případě k jejich hlasům přihlížet.

¹³⁵ Srovnej BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 1721. ISBN 9788073804510..

¹³⁶ Srovnej HEJDA, Jan, Zdeněk ČÁP, Petr JAHSELKA a kol. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013, s. 465. ISBN 9788072019175.

dvoutřetinové většiny hlasů na valné hromadě přítomných akcionářů.¹³⁷ Dalším podstatným rozšířením úpravy požadující určitou formu kvalifikované většiny je hned následující § 417 ZOK, který přináší tzv. rozhodování dle druhu akcií. Jedná se o výjimku z obecného pravidla, kdy je většina počítána ze souhrnu hlasů akcionářů bez ohledu na druh akcií které vlastní. Obecně je pak v takovém případě většina počítána zvlášť u každého druhu akcií, přičemž dochází i k úpravě počítání kvóra usnášeníschopnosti valné hromady, kdy se počítá z daného druhu akcií a musí být zohledněny i akcie, které nabývají pro daný případ hlasovacího práva. Systém výpočtu většiny je obdobný jako v případě hlasování bez ohledu na druh akcií, pouze základ pro výpočet je tvořen součtem všech hlasů vázaných k danému druhu akcií, a teprve z tohoto základu se pak určí potřebná většina hlasů. Pokud akcionář vlastní několik druhů akcií, musí hlasovat ohledně každého z nich zvlášť, a to počtem hlasů k danému druhu akcií se vztahujícímu. Zmíněný § 417 ZOK zakotvuje ve svých čtyřech odstavcích různé možnosti rozhodování dle druhu akcií, přičemž požadavky na potřebnou většinu se liší od většiny dvoutřetinové až po požadavek jednohlasnosti. Zákon navíc vymezuje skupiny akcionářů, kteří se v tom kterém případě mohou hlasování zúčastnit.¹³⁸

Požadavek kvalifikované většiny můžeme vedle toho nalézt roztroušeně i v jiných částech zákona. Alespoň dvoutřetinovou většinu hlasů všech společníků požaduje § 53 odst. 3 ZOK pro účinnost smlouvy o vypořádání újmy vzniklé obchodní korporaci porušením povinnosti péče řádného hospodáře. Rozhodnutím přijatým

¹³⁷ K rozhodnutí podle § 421 odst. 2 písm. m) o změně stanov, k rozhodnutí, v jehož důsledku se mění stanovy, k rozhodnutí o pověření představenstva zvýšit základní kapitál, o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu, o vydání vyměnitelných nebo prioritních dluhopisů, o zrušení společnosti s likvidací a k rozhodnutí o rozdělení likvidačního zůstatku.

¹³⁸ (1) K rozhodnutí podle § 421 odst. 2 písm. m) o změně výše základního kapitálu se vyžaduje také souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů přítomných akcionářů každého druhu akcií, jejichž práva jsou tímto rozhodnutím dotčena.

(2) K rozhodnutí o změně druhu nebo formy akcií, o změně práv spojených s určitým druhem akcií, o omezení převoditelnosti akcií na jméno nebo zaknihovaných akcií a o vyřazení účastnických cenných papírů z obchodování na evropském regulovaném trhu se vyžaduje také souhlas alespoň tříčtvrtinové většiny hlasů přítomných akcionářů vlastních tyto akcie.

(3) K rozhodnutí o vyloučení nebo o omezení přednostního práva na získání vyměnitelných nebo prioritních dluhopisů o umožnění rozdělení zisku jiným osobám než akcionářům podle § 34 odst. 1, o vyloučení nebo omezení přednostního práva akcionáře při zvyšování základního kapitálu úpisem nových akcií a o zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady se vyžaduje souhlas alespoň tříčtvrtinové většiny hlasů přítomných akcionářů. Jestliže společnost vydala akcie různého druhu, vyžaduje se k těmto rozhodnutím také souhlas alespoň tříčtvrtinové většiny hlasů přítomných akcionářů každého druhu akcií, ledaže se tato rozhodnutí vlastníků těchto druhů akcií nedotknou.

(4) K rozhodnutí o spojení akcií se vyžaduje také souhlas všech akcionářů, jejichž akcie se mají spojit.

alespoň dvoutřetinovou většinou, tentokráté počítanou z akcionářů na valné hromadě přítomných, je v § 311 písm. c) ZOK podmíněno poskytnutí finanční asistence. Pro odsouhlasení uskutečnění nuceného přechodu účastnických cenných papírů dle § 382 odst. 1 ZOK se požaduje dokonce 90 % hlasů všech akcionářů, přičemž vždy mají právo hlasovat vlastníci prioritních akcií a akcionář hlavní. Pokud hovoříme o stanovení kvalifikované většiny zákonem, stojí za povšimnutí, že ustanovení § 415 ZOK hovoří pouze o možnosti modifikace „tímto zákonem“, tedy ZOK. V případě, že zohledníme obecná výkladová pravidla, je nutno připustit, že požadavek přijetí rozhodnutí kvalifikovanou většinou může být vymezen i jiným právním předpisem. Příkladem může být § 21 odst. 2 a 3 PřemZ, který pro schválení přeměny společnosti vyžaduje tři čtvrtiny hlasů na valné hromadě přítomných akcionářů.

5.2.2. Kumulativní hlasování

V oblasti hlasování na valné hromadě přináší úprava ZOK další z nových institutů, v režimu ObchZ neznámých, kterým je tzv. kumulativní hlasování. Jde o další z institutů ochrany menšinových akcionářů, posilující jejich vliv na řízení akciové společnosti, jehož vzor můžeme vysledovat například v úpravě Delawarského obchodního práva. Český zákonodárce zakotvil kumulativní hlasování jako fakultativní možnost v případě volby orgánů společnosti, kdy musí být taková možnost dle § 354 ZOK připuštěna stanovami.¹³⁹

Podstatou kumulativního hlasování je vynásobení počtu hlasů náležejících akcionáři počtem volených míst v orgánu společnosti. Akcionář může následně použít libovolný počet svých hlasů pro libovolného kandidáta. Je pouze na jeho volbě, zda všechny své hlasy odevzdá jedinému kandidátu či své hlasy rozdělí pro kandidátů více. Právě racionálním použitím všech svých hlasů pro volbu jednoho kandidáta, může i menšinový akcionář zásadně zvýšit pravděpodobnost prosazení svého kandidáta. Zvolen může být v souladu s § 356 odst. 1 ZOK ten kandidát, který získal nejvyšší počet hlasů, za předpokladu, že byla odevzdána alespoň nadpoloviční většina hlasů přítomných akcionářů. O jednotlivých orgánech se hlasuje odděleně, pro každý orgán probíhá kumulativní hlasování vždy nanovo a akcionář tak vždy může použít znovu všechny své hlasy.

¹³⁹ Srovnej LASÁK, Jan. Akciová společnost na prahu rekonstrukce: základní novinky. *Obchodněprávní revue*. 2012, roč. 4, č. 2, s. 48.

Další aspekt kumulativního hlasování se projeví při odvolávání tímto způsobem zvoleného člena orgánu. Dle § 355 odst. 4 ZOK lze člena orgánu zvoleného kumulativním hlasování odvolat pouze se souhlasem většiny těch, kteří pro něj hlasovali. Jedná se o pravidlo zabezpečující, že většinový akcionář následně jednoduše úpravu kumulativního hlasování neobejde a zvoleného člena orgánu vahou svých hlasů neodvolá.

5.3. Rozhodnutí valné hromady

Završením procesu hlasování a vlastně celé valné hromady je pak přijetí či nepřijetí rozhodnutí. Jak již bylo v kapitole 1.3. této práce zmíněno, je valná hromada oprávněna rozhodovat jen v otázkách, které jsou jí svěřeny zákonem či na základě zákona stanovami, přičemž ZOK v § 421 odst. 1 výslovně stanovuje, že její rozhodnutí mají formu usnesení. V režimu ZOK jsou obecně rozhodnutí orgánů obchodních korporací, tedy i valné hromady akciové společnosti, dle důvodové zprávy k § 45 ZOK i názoru právní teorie považovány za právní jednání ve smyslu NOZ. Například J. Dědič označuje usnesení valné hromady za vícestranné právní jednání *sui generis*.¹⁴⁰ Před přijetím ZOK byla právě povaha usnesení valné hromady hojně diskutovanou otázkou, část právní teorie je považovala za právní úkon a část za jinou právní skutečnost.¹⁴¹ Nejvyšší soud se nakonec dospěl k závěru, že rozhodnutí valné hromady je právě jinou právní skutečností,¹⁴² na kterou je nicméně nutno analogicky aplikovat ustanovení ObchZ o platnosti a výkladu právních úkonů.¹⁴³

Rozhodnutí valné hromady v režimu ZOK tedy musí splňovat požadavky kladené NOZ na právní jednání, musí jít o vážný projev vůle, co do obsahu určitý a srozumitelný, se který vyvolává následky z něj vyplývající a následky vyplývající ze zákona dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran.¹⁴⁴ Jelikož se jedná o vícestranné právní jednání, nenabývá samotné usnesení valné hromady se v souladu s § 45 odst. 3 ZOK účinnosti vůči všem ve stejný okamžik. Vůči společnosti je usnesení účinné v okamžik přijetí dostatečným počtem hlasů akcionářů a vůči třetím osobám

¹⁴⁰ Srovnej DĚDIČ, Jan. K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*. 2011. roč. 3, č. 11, s. 327.

¹⁴¹ Srovnej ELIÁŠ, Karel. *Akciová společnost: systematický výklad obecného akciového práva se zřetelem k jeho reformě*. Praha: Linde, 2000, s. 228-231. ISBN 8072012320.

¹⁴² Srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího soud sp. zn. 1 Odon 88/97, ze dne 17. 12. 1997 a rozhodnutí Nejvyššího soud sp. zn. 29 Cdo 2363/2010, ze dne 21. 12. 2010.

¹⁴³ Srovnej rozhodnutí Nejvyššího soud sp. zn. 29 Cdo 3646/2008, ze dne 25. 11. 2008.

¹⁴⁴ Srovnej § 545 až 554 NOZ.

v okamžiku, kdy se o takovém rozhodnutí dozvědí, nebo dozvědět mohou. Usnesení vedle toho nemusí mít písemnou formu, neboť její požadavek zákon nikde neukládá, samotné zaznamenání v zápise či případná nutnost pořízení veřejné listiny o rozhodnutí, jsou pouze osvědčením o přijetí určitého rozhodnutí.

Co se týče náležitostí usnesení, tak § 45 odst. 3 ZOK stanovuje, že ustanovení NOZ o zdánlivém právním jednání, neplatnosti právního jednání, omylu a následcích neplatnosti právního jednání se na rozhodnutí orgánu obchodní korporace, tedy i valné hromady akciové společnosti nepoužijí. Pokud jde o usnesení zdánlivá, tak tato bude nutno dle § 45 odst. 1 ZOK posuzovat dle ustanovení NOZ upravující spolky¹⁴⁵ Sám ZOK v § 45 odst. 2 ZOK výslovně označuje za zdánlivá rozhodnutí s obsahem neurčitým, nesrozumitelným či zavazujícím k nemožnému plnění.

Pokud jde o neplatnost usnesení valné hromady, neobsahuje ZOK jeho komplexní úpravu, jak tomu bylo v režimu ObchZ, ale pouze odkazuje na obecnou úpravu NOZ,¹⁴⁶ neboť se dle § 428 odst. 1 ZOK může každý akcionář, člen představenstva, dozorčí rady či likvidátor dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady, a to dle ustanovení občanského zákoníku o neplatnosti usnesení členské schůze spolku. Důvodem pro možnost dovolávat se neplatnosti usnesení je rozpor s právními předpisy, stanovami či rozpor usnesení s dobrými mravy. Neplatnost usnesení valné hromady je nicméně velmi široká otázka, přesahující téma této práce, takže se spokojíme pouze s nastíněním jeho kontextu.

¹⁴⁵ Viz § 245 NOZ.

¹⁴⁶ Hlavně ustanovení § 259-260 NOZ.

Závěr

Tato práce si dala za úkol popsat problematiku svolávání a průběhu valné hromady v režimu nové právní úpravy ZOK. Vzhledem k důležitosti otázek patřících do působnosti valné hromady, se jedná o problematiku, která má v životě každá akciové společnosti zásadní význam. Samotná právní úprava svolávání a průběhu valné hromady patří mezi části právní úpravy obchodního práva velmi často využívané. Jde o fakt, který je logickým odrazem povinnosti každé akciové společnosti, konat valnou hromadu nejméně jednou ročně. Vzhledem k častému užívání, se rovněž jedná o právní úpravu, která je předmětem výkladu obrovského množství soudních rozhodnutí. Vedle toho, je právní úprava akciové společnosti, jednou z oblastí, která je silně regulována právem evropským. Přičemž platí, že právní úprava svolání a průběhu valných hromad byla, v režimu ObchZ, ať už prostřednictvím novel, se zohledněním zmíněné soudní judikatury, postupně propracována do poměrně funkční podoby.

Z výše uvedených faktů je jasné, že zákonodárce neměl, v rámci rekonstrukce soukromého práva, mnoho manévrovacího prostoru a většinou ani potřebu, k nějakým zásadním změnám právní úpravy v oblasti tématu této práce. Ve většině případů tedy platí, že úprava ZOK vychází ve značné míře z úpravy ObchZ a změny jsou čistě rázu stylistického a formalistického.

Pokud se jedná o svolávání valné hromady, můžeme nalézt v ZOK změny, které jsou právě odrazem zpřesnění a zohlednění všeobecně uznávaných a judikaturou dovozovaných faktů. Příkladem může být například přesnější vymezení důvodů pro svolávání valné hromady dozorčí radou, včetně zakotvení výslovného oprávnění svolat valnou hromadu pro jednotlivého člena dozorčí rady.

Vedle toho, se však právní úprava svolávání valné hromady dotkla i změny zásadnějšího charakteru. Ukázkovým příkladem může být zmírnění značně formalistické úpravy publikace pozvánky na valnou hromadu, včetně odstranění všeobecně kritizovaného a přežitého uveřejňování oznámení o konání valné hromady v obchodním věstníku. V právní úpravě pozvánky a její publikace v ZOK rovněž došlo, ve značné míře, k zohlednění evropské úpravy směrnice č. 2007/36/ES. V návaznosti evropskou úpravu a v souladu s rozvojem informačních technologií, se tak do role základní formy publikace dostává uveřejnění pozvánky na internetových stránkách společnosti. Zasílání pozvánky akcionářům je zachováno, pouze v případě, že

společnost své akcionáře zná, přičemž ale zasilání může být stanovami nahrazeno jiným, srovnatelným, způsobem. Jasným pozitivem takové právní úpravy je značně větší flexibilita v oblasti publikace pozvánky, kdy je dána mnohem větší možnost zohlednit specifika každé jednotlivé společnosti. Na druhou stranu zákonodárce bohužel nevyužil možnosti a neimplementoval směrnici č. 2007/36/ES zcela. Pro kótované společnosti to znamená, že i nadále musí vycházet nejen z požadavků ZOK, ale i požadavků ZKPT.

Pokud jde o samotný průběh valné hromady, můžeme taktéž nalézt změny zpřesňující právní úpravu, přičemž je rovněž ve značné míře vycházeno z ustálené judikatury. Ukázkovým případem může být výslovné zakotvení požadavků na plnou moc k zastupování akcionáře na valné hromadě, jejíž povaha byla v režimu ObchZ předmětem polemik, kdy se ale opět se jedná o úpravu vycházející z dřívějších v rozhodnutích Nejvyššího soudu. Vedle toho můžeme nalézt určité snahy věnovat společnostem větší míru autonomie, jejichž příkladem může být možnost oboustranné modifikace hranice usnášéníschopnosti ve stanovách společnosti. Platí, že základní hranice usnášéníschopnosti je v ZOK i ObchZ určena stejně, v režimu ObchZ však mohly stanovy upravit pouze hranici vyšší, zatímco v režimu ZOK mohou stanovy hranic usnášéníschopnosti pohybovat v obou směrech. Jedná se opět o právní úpravu flexibilnější, která umožňuje hranici usnášéníschopnosti lépe přizpůsobit poměrům dané společnosti.

Za další oblast změn můžeme považovat zakotvení právních institutů zcela nových, v režimu ObchZ neznámých. Prvním příkladem je tzv. kumulativní hlasování, kdy ZOK dává společnostem možnost zakotvit ve stanovách volbu jejích orgánů tímto způsobem. Druhým příkladem je pak zavedení možnosti vydávat akcie s rozdílnou vahou hlasů.

Obecně lze říci, že ZOK nepřinesl v oblasti svolávání a průběhu valných hromad v režimu ZOK pro společnosti ani akcionáře žádné revoluční změny. Za kladný lze považovat fakt, že soudy mohou povětšinou i nadále vycházet ze své ustálené rozhodovací praxe. Novou právní úpravu bych označil za krok správným směrem, nicméně v mnohém mohl jít zákonodárce i dále. De lege ferenda, by bylo například vhodné, úpravu svolávání valných hromad plně sladit s požadavky evropského práva, čímž by došlo ke značnému zpřehlednění požadavků právní úpravy, jak pro akcionáře,

tak pro společnosti. Současně mám za to, že v mnohých oblastech, by bylo žádoucí průběh a svolávání valné hromady ponechat více na jednotlivých společnostech, a soustředit se pouze na stanovení jasných pravidel a minimálních standardů k ochraně práv akcionářů.

Seznam zkratek

ZOK nebo zákon	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).
ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.
NOZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
ZoÚ	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
ZOZŘS	Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.
PřemZ	Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev.
ZKPT	Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.
Směrnice 2007/36/ES	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. 7. 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi

Prameny

Monografie:

1. BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 2733 s. ISBN 9788073804510.
2. BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Nový občanský zákoník: srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 829 s. ISBN 9788073804138.
3. ČERNÁ, Stanislava. *Obchodní právo. Akciová společnost*. Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2006, 360 s. ISBN 8073571641.
4. DĚDIČ, Jan, Radim KRÍŽ, Ivana ŠTENGLOVÁ a Petr ČECH. *Akciové společnosti. 7., přeprac. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2012, 672 s. ISBN 9788072089222.
5. DĚDIČ, Jan a Jan LASÁK. *Právo kapitálových obchodních společností: přehled judikatury s komentářem*. Praha: Linde, 2010, 2 sv. (990 s., s. 997-1975). ISBN 9788072017812.
6. ELIÁŠ, Karel, Miroslava BARTOŠÍKOVÁ a Jarmila POKORNÁ. *Kurs obchodního práva: právnické osoby jako podnikatelé. 5. vyd.* Praha: Beck, 2005, 617 s. ISBN 8071793914.
7. ELIÁŠ, Karel. *Akciová společnost: systematický výklad obecného akciového práva se zřetelem k jeho reformě*. Praha: Linde, 2000, 433 s. ISBN 8072012320.
8. HEJDA, Jan, Nina BACHROŇOVÁ, Karina DIVIŠOVÁ a kol. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech: zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích): poznámkové znění: [2014]*. Olomouc: ANAG, 2013, 859 s. ISBN 9788072638239.
9. HEJDA, Jan, Zdeněk ČÁP, Petr JAHELKA a kol. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde, 2013, 783 s. ISBN 9788072019175.
10. HOLEJŠOVSKÝ, Josef. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. Praha: C.H.Beck, 2011, 526 s. ISBN 9788074003912.
11. LASÁK, Jan. *Právo obchodních společností*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 466 s. ISBN 9788073576110.

12. SVEJKOVSKÝ, Jaroslav a Jana SVEJKOVSKÁ. *Nový občanský zákoník: srovnání nové a současné úpravy občanského práva*. Praha: C.H. Beck, 2012, 792 s.
13. SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku: komentář: [§118-418]*. Praha: C.H. Beck, 2013, 522 s. ISBN 9788074004230.
14. ŠTENGLOVÁ, Ivana, Stanislav PLÍVA, Miloš TOMSA a kol. *Obchodní zákoník: komentář. 13. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2010, 1447 s. ISBN 9788074003547.
15. ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CÍLEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2013, 994 s. ISBN 9788074004803.

Články:

1. ČECH, Petr. Akcie po rekodifikaci. *Právní rádce*. 2012, roč. XX., č. 10, s. 34 – 37.
2. ČECH, Petr. Akcie ve víru rekodifikace aneb nevtělené, zaknihované a kusové akcie v návrhu zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*. 2011, roč. 3, č. 10, s.
3. ČECH, Petr. Nad několika rekodifikačními nejasnostmi. *Obchodněprávní revue*. 2012, č. 11-12, s. 324 – 329.
4. ČERNÁ, Stanislava. O akciích s rozdílnou vahou hlasů v budoucím českém akciovém právu. *Obchodněprávní revue*. 2012, roč. 4, č. 7-8, s. 193 – 196.
5. DĚDIČ, Jan a Jan LASÁK. Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky (1. část). *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 3, s. 65-71.
6. DĚDIČ, Jan a Jan LASÁK. Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otázky (2. část). *Obchodněprávní revue*. 2013, roč. 5, č. 4, s. 97-105.
7. DĚDIČ, Jan. K právní povaze usnesení valné hromady v rekodifikaci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*. 2011. roč. 3, č. 11, s. 325-332.
8. FILIP, Václav. Svolávání valné hromady akciové společnosti před a po rekodifikaci. *Právní fórum*. 2012, roč. 9, č. 11, s. 493-503.
9. LASÁK, Jan. Akciová společnost na prahu rekodifikace: základní novinky. *Obchodněprávní revue*. 2012, roč. 4, č. 2, s. 46 - 51.

Internetové zdroje:

1. Čech, P.: *A.s. po rekodifikaci*, [online] Právní rádce, roč. 2012, č. 5.. [cit.2014-05-20]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/media/99-a-s-po-rekodifikaci.html>.
2. ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivanka a ČECH, Petr. *Co přinese zákon o obchodních korporacích kapitálovým obchodním společnostem, jejich společníkům a věřitelům?* [online]. [cit.2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/dokumenty/20945>.
3. Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech. [online]. [cit.2013-10-25]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.
4. FILIP, Václav. *Akcionářské právo na informace. Právní rozhledy*. 2010, č. 14, s. 495-501. [online]. [cit.2014-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.
5. FILIP, Václav. *Procedurální práva akcionářů na valné hromadě. Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 5, s. 153 – 159. [online]. [cit.2014-02-10]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.
6. Výkladové stanovisko Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti – k formě plné moci k zastoupení před orgánem právnické osoby a k rozhodování jediného společníka. [online]. [cit.2014-05-25]. Dostupné z: http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/user_upload/PDF/Stanovisko_441_NOZ.pdf

Soudní rozhodnutí:

1. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 1 Odon 2/97, ze dne 30. 4. 1997
2. rozhodnutím Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4284/2007, ze dne 30. 9. 2009
3. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2710/2007, ze dne 25. 3. 2008
4. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 841/2003, ze dne 6. 5. 2004
5. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 407/2004, ze dne 22. 2. 2005
6. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 35 Odo 755/2005, ze dne 13. 12. 2006
7. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4223/2007, ze dne 3. 2. 2009
8. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3469/2008, ze dne 22. 4. 2009
9. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 88/2001, ze dne 24. 9. 2001

10. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 311/2006, ze dne 18. 4. 2007
11. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Cdo 590/2009, ze dne 29.7.2009
12. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Odo 783/2003, ze dne 21.4.2004
13. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Odo 215/2002, ze dne 27.11.2002
14. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 5297/2008, ze dne 25. 6. 2009
15. rozhodnutí nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 701/2004, ze dne 27. 4. 2005
16. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 1502/2005, ze dne 23. 5. 2007
17. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 41/2002, ze dne 5. 11. 2002
18. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4796/2010, ze dne 23. 2. 2011
19. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3397/2010, ze dne 11. 4. 2012
20. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4820/2010, ze dne 23. 2. 2011
21. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 155/2001, ze dne 25. 9. 2001
22. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 35 Odo 755/2005, ze dne 13. 12. 2006
23. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 9/2009, ze dne 16. 9. 2009
24. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 524/2006, ze dne 11. 12. 2007
25. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 1205/2006, ze dne 30. 1. 2008.
26. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1592/2011, ze dne 13. 3. 2012
27. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 71/2001, ze dne 29. 8. 2001
28. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 5246/2009, ze dne 27. 4. 2011
29. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 1629/2005 ze dne 17. 4. 2007
30. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3009/2007, ze dne 27. 1. 2009
31. rozhodnutí Nejvyššího soud sp. zn. 1 Odon 88/97, ze dne 17. 12. 1997
32. rozhodnutí Nejvyššího soud sp. zn. 29 Cdo 2363/2010, ze dne 21. 12. 2010
33. rozhodnutí Nejvyššího soud sp. zn. 29 Cdo 3646/2008, ze dne 25. 11. 2008

Shrnutí – Průběh valné hromady akciové společnosti

Cílem této diplomové práce bylo popsat proces svolávání a průběhu valné hromady akciové společnosti v režimu nového zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech. Právní úprava svolávání a průběhu valné hromady, je značně důležitá, neboť valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti, oprávněným rozhodovat nejzásadnější otázky jejího života. Předkládaná diplomová práce je rozdělena do 5 kapitol.

První kapitola je obecná, úvodní a vymezuje pojem, právní úpravu a uspořádání orgánů akciové společnosti.

Druhá kapitola je věnována otázce řádného svolání valné hromady, která je základním předpokladem řádného průběhu samotné valné hromady. V první části kapitola vymezuje důvody pro svolání valné hromady a orgány společnosti oprávněné k takovému kroku. Druhá část kapitoly se pak věnuje způsobům publikace a obsahu pozvánky na valnou hromadu. Třetí kapitola vymezuje otázky spojené s účastí na valné hromadě, když popisuje formy účasti na valné hromadě a s nimi související problematiku její usnáseníschopnosti a listiny přítomných.

Čtvrtá kapitola se pak věnuje procesním otázkám vztahujícím se k valné hromadě. Jsou rozebrány předpoklady konané valné hromady, jako je místo, datum a čas jejího konání, pořad jednání, volba orgánů a konečně zaznamenání průběhu konání valné hromady v zápise z jednání. Vedle toho tato kapitola zaměřuje na vymezení základních akcionářských práv spojených s účastí na valné hromadě.

Poslední část práce je věnována procesu rozhodování valné hromady, kdy je vymezena problematika akcionářského hlasovacího práva a kvora potřebného k přijetí rozhodnutí. Celá práce je pak uzavřena stručnou charakteristikou usnesení valné hromady a jeho náležitostí v režimu zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech.

Summary - The course of the general meeting of a joint-stock company

The aim of this thesis is to describe the procedure of the convening and the course of the general meeting of a joint-stock company according to the new Law No. 90/2012 Coll., on commercial companies and cooperatives. The regulation of the convening and the course of the general meeting is highly important, because the general meeting is the supreme body of joint stock company, which is exclusively authorized to decide on the fundamental corporate issues. Structure of this thesis is divided into 5 chapters.

The first chapter is general, introductory and it describes the definition, the regulation and the organization of the joint stock company.

The second chapter is devoted to the question of the proper convention of the general meeting, which is the basic assumption to the valid course of the general meeting. In the first part of this chapter are defined reasons for convention of the general meeting and bodies of the company entitled to this step. The second part of this chapter is devoted to the methods of publication and the content of the invitation to the general meeting.

The third chapter identifies issues related to participation in the general meeting. It describes forms of the participation in the general meeting and related issues, the quorum and the list of present shareholders.

The fourth chapter illustrates procedural questions connected to the general meeting. It defines prerequisites for the course of the general meeting, such as location, date and time of the meeting, the agenda, election of the organs of the general meeting and recording of the course of the general meeting in the minutes of the meeting. This part also describes basic shareholder rights connected with the participation in the general meeting.

Last chapter is devoted to the decision making process of the general meeting. It describes issues connected with shareholders voting right and the quorum necessary for the adoption of decisions. The whole thesis is concluded with brief characteristics of the general meeting decision and its essentials according to Law No. 90/2012 Coll., on commercial companies and cooperatives.

Klíčová slova: akciová společnost, průběh valné hromady, svolávání valné hromady

Key words: joint stock company, course of the general meeting, convention of the general meeting